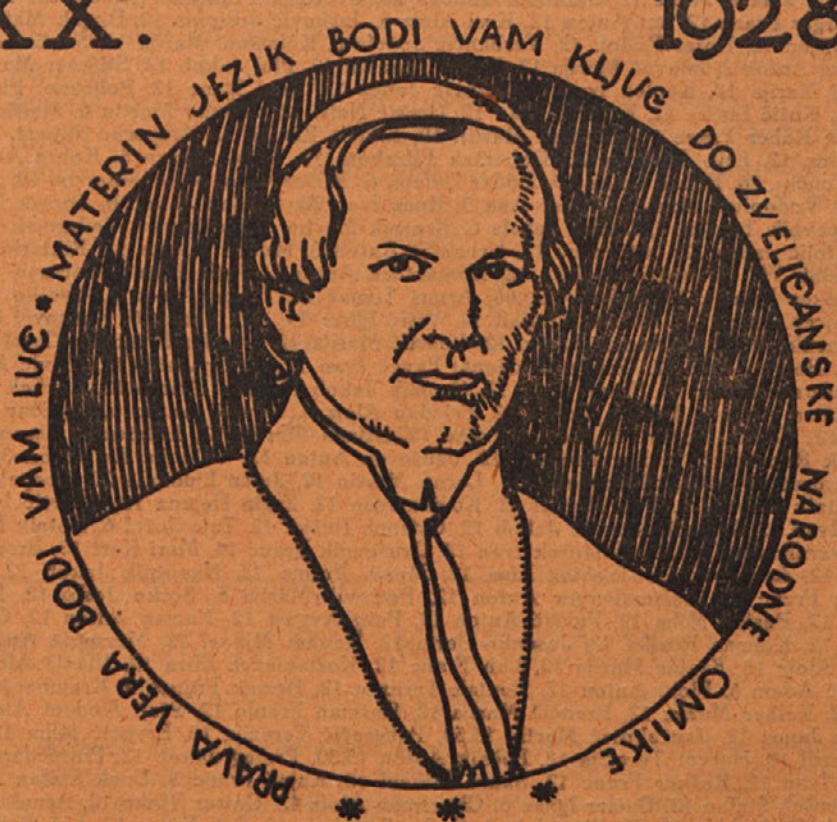

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

NAŠ DOM

LIST ZA LJUDSKO PROSVETO

XX. 1928.

MAREC

Náš dom izhaja 1. v mesecu. Naročnina za vse leto 20 Din (od aprila dalje 15 Din); za naročnike »Slov. Gospodarja« in »Domoljuba« 12 Din (od aprila 9 Din). Za Italijo 10 lir, Avstrijo 3 in pol šilinga, za Ameriko $\frac{3}{4}$ Dol. Naslov: »Náš doma«, Maribor, Aleksandrova cesta 6/L Položnice si kupite na pošti in vpišite št. 13.577.

Posamezna številka velja 2 Din — ne glede na to; ali ima list 32 ali 16 strani.

Družina »Našega doma« (nadaljevanje; vseh seve še ni, temveč pridejo v prihodnjih številkah; številke pomenijo dinarje):

Vojnik: Terjašek Jurij 6, Podjaveršek Terežija 12, Medved Jurij 12, Kroflič Josip 12, Gorišek Ivan 12, Majger Martin 12, Krajnc Marta 15, Ravnak Ludvik 12, Hriberšek Ivan 12, Pecl Andrej 3, Kramaršek Franc 12, Guček Marko 12, Lipovšek Karl 12, Brezovšek Jurij 12, Plajhner Janez 12, Zupanek Ana 6, Tratnik Jože 6, Kramaršek Ivan 12, Korošec Zofija 12, Pinter Janez 6, Slemenšek Mihael 12, Nareks Anton 12, Poteko Štefan 12, Terjašek Barbara 12, Lebar Mimi 5, Oset Jakob 6, Brenko Jakob 6, Kos Emilija 40, Steničnik Franc 12, Rihter Alojzija 12, Rihter Zalika 12, Golob Marija 3, Srabočan Marija 12, Poteko Štefan 12, Slatina Radenci: Stanek Jožef 15.50, Rožman Peter 12, Koren Franc 12, Safarič Alojz 12, Skremka Tončka 20, Svetonja Franciška 12, Senčar Ant. 6, Vamberger Franc 12, Šut Anton 12, Kosi Alojz 6, Jurkovič Jospina 12, Divjak Matija 12, Kosi Anton 12, Košar Rudolf 12, Verbančič Jožefa 6, Kolmanič Marija 12, Senčar Anton 3, Kegel Anton 3, Žilavec Marija 12, Vrač Rozalija 12, Ploj Jakob 12, Stifaner Marija 3, Movrin Marija 12, Kuplen Ivan 6, Jurjovič Janez 12, Pilaj Ignac 12, Poljčanec: Plavčak Jurij 6, Košič Lizika 12, Kolar Micika 12, Orešič Neža 12, Čebular Martin 6, Majšler Jožefa 20, Rober Franc 10, Sternad Martin 10, Einfalt Rozika 12, Štoporko Albert, Knaflič Anton 12, Esih Antonija 20, Doberšek Elizabeta 10, Kegu Marica 5, Kobše Ana 12, Čokl Tončka 26, Bohak Julka 10, Znidar Helena 6, Robas Cilka 3, Zeilhofer Iv. 10, Zorko Jera 6, Vodopivec Ana 3, Bruner Ana 5, Knez Ivan 20, Babšek Jakob 6, Soršak Matija 20, Pepevnik Tončka 5, Znidar Jožefa 6, Kresnik Martin 3. **Moškanjci:** Vedernjak Janez 12, Antolič Janez 12, Čuš Franc 12, Urbančič Anton 3, Munda Micika 12, Rihtarič Roza 12, Bezjak Vid 12, Vogrinc Neža 12, Kontarsček Anton 6, Jesih Ivan 6, Petrovič Janez 12, Rošker Franc 12, Meško Jože 66, Arnuš Tomaž 12, Pihlar Anton 3, Cvetko Janez 12, Majcen Anton 12, Rožner Konrad 12, Vršič Ignac 14, Širc Janko 6, Kaučovič Simon 12, Simenko Jurij 12, Arnuš Martin 12, Veselič Marija 12, Cvetko Franc 12, Cvetko Peter 12, Herga Franc 12. **Gornja Radgona:** Pavc Ivan 12, Možir Jožef 12, Slavič Mihael 12, Jaušovec Franc 12, Frank Roza 12, Osojnik Jakob 12, Kodl Anton 12, Kocbek Ivana 6, Rožman Alojz 6, Peklar Rudolf 12, Friedau Alojz 6, Kaučič Anton 6, Škrobar Franciška 12, Vukan Matevž 6, Bračko Franc 12, Krizan Martin 12, Lukovnak Veronika 6, Kocbek Rupert 12, Müller Leopold 12, Jaušovec Anton 12. **Velenje:** Es Anton 3, Prosvetno društvo 144, Kodrun Jožefa 6, Ločan Martin 12, Jelen Ljudmila 20, Očepek Ivan 12, Rutnik Gabriel 3, Voh Martin 12, Kocjan Ivan 12, Zorin Helena 12, Kvartič Ivan 6, Meža Ivan 15. **Šoštanj:** Kramer Jakob 12, Ostrouh Nežka 12, Zajc Jožef 6, Kotnik Franjo 20, Stvarnik Marija 120, Melanšek Ivan 12, Grušovnik Franc 14, Mori Karl 12, Brezovnik Jožef 12, Čas Joško 6, Trobina Ema 12, Menih Franjo 12, Napotnik Jakob 12. **Ptuj:** Muzek Franc 12, Kaisersberger Anton 12, Petrovič Marija 6, Sorko Josip 12, Burjan Franc 12, Bezjak Miha 12, Pukšič Anton 12, Purg Avgust 12, Kacjan Anton 12, Grabar Janez 12, Kolman Rozika 12, Jesenko Berta 12, Hentak Mihael 12, Meznarič Andrej 6, Lejak Alojz 15, Krajnc Marija 12, Lah Franc 12, Kostanjevec Eliza 12, Veršič Alojzij 6, Jagušič Adam 6, Plohl Anton 12, Heutak Terežija 12, Bezjak Franc 12, Kramberger Jakob 12, Kelher Marija 12, Brenčič Marija 12, Rožman Franjo 12. **Ptuj:** Medeot Alojz 12, Burjan Janez 12, Janžekovič Martin 15.50, Pungraič Terežija 12, Brenčič Miha 12, Dolenc Jurij 10, Horvat Terežija 12, Pečnik Anton 15.50, Prelog Jakob 12, Potrč Janez 15, Pihlar Ivan 12, Rošker Franc 12, Skaza Mihael 12, Kajnc Franc 3, Unuk Štefan Marija 12, Turnšek Štefan 12, Gaiser Ignac 6, Cimerman Alojz 12, Gaiser Vinko 12, Arnuš Jakob 12, Kolarič Alojzija 12, Meglič Alojz 6, Sorko Zvonimir 12, Čeh Franc 12, Lah Franc 12, Zelenik Marica 90, Plohl Julijana 12, Janžekovič Martin 9, Kodrič Martin 9. **Celje:** Žgank Neža 12, Veber Ivan 12, Jerič Franc 20, Žužar Štefan 12, Prevorsek Franc 12, Jazbec Ivan 12, Novačan Ana 12, Žolnir Martin 12, Mastnak Jospina 20, Resnik Valentin 15, Šribar Janez 12, Antik Jožefa 20, Dr. Rakun Alojz 20, Štor Jožefa 12, Petek Anton 12, Fidler Antonija 12, Šolarik Ivan 12, Majer Ivan 15, Zdolsek Marija 20, Teržan Jakob 12, Bobnič Ana 12, Podpečan Jakob 12, Višnar Anton 12, Jagodič Josip 20, Jezernik Jožefa 68, Vrečko Jurij 12, Perc Neža 20, Vrenko Neža 20, Čater Jožefa 12, Okorn Ema 20, Witzman Ivan 6, Repič Ivan 12, Zagožen Anton 12, Krajnc Jožefa 3, Rojc Jakob 3, Hlačar Mici 10, Cencelj Angela 20, Šolnčič Karl 10, Pikl Ivan 12, Vengušt Jernej 12, Fric Ivan 12, Ravnik Tilka 3, Smole Anton 5, Zgozdnik Franc 12, Lešnik Nežka 12, Majer

Pred seboj imam dva zvezka lista „Naš Dom“, ki je skupni list za Prosvečno zvezo škofije lavantinske in ljubljanske. — Vsak zvezek ima po 32 strani. Vsebina je prav bogata in raznovrstna in sicer deloma za razmere v lavantinski škofiji, deloma za splošne razmere. Po tvarini se razlikuje od našega Domoljuba in od našega Bogoljuba. Ima pa tvarino tako zbrano, da vstreza dobri narodni in moralni izobrazbi mladeničev in deklet. List „Naš Dom“ bi gotovo koristil tudi naši mladini obojega spola. Zato bi mi bilo drago, ako bi se tudi pri nas še bolj razširil. Je pa res prav po ceni; stane namreč ležno samo 20 Din. — Bog daj srečo in blagoslov!

V Ljubljani, dne 19. februarja 1928.

*† Anton Bonaventura
škof.*

STARA IN NOVA KMEČKA PROSVETA.

(Dr. Josip Jeraj, profesor bogoslovja v Mariboru.)

Naše vasi so se spremenile. Po kmečkih hišah sveti elektrika, nad hišami se pne telegrafska in telefonska žica, v kmečkih gospodarskih poslopih brne stroji, po širokih belih cestah hite avtomobili. V kmečki hiši pa sedi za mizo gospodar in s knjigovodsko natančnostjo računi.

To je z u n a n j e lice naše vasi.

Pa tudi na znotraj se je naš kmet spremenil. Naš kmet je šel s tokom časa naprej, sporedno novodobnemu trgovcu in tovarniškemu dobičkarju je postal poljedelski »privrednik«, dobičkar, opustil je stare običaje kmečke in staro nošo ter se moderniziral in pomeščanil. Kmečka mladina se oblači kot mestni gospodiči in mestne frajlice. Kmet špekulira ka-

kor mestni kapitalist in se vdaja zabavam kakor mestni veseljaki. To je notranja slika marsikaterega kmeta.

Odgovorni voditelji in vzgojitelji gledajo s skrbjo v bodočnost našega naroda in se trudijo po naših podeželskih društvih za vzore kremenitega starega kmečkega rodu, a žalibog z zelo malimi uspehi! Vzrok teh neuspehov je dejstvo, da premalo poznamo dušo in težkoče našega sedanjega kmeta. V dobi vsesplošnega napredka in pomestjanjenja vsega današnjega življenja, se je tudi v kmetovi duši izvršil velikanski duševni preobrat, ki je popolnoma zrevolucioniral in preobrazil njegovo miselnost. Kdor ne računa z velikim preobratom v kmetovi duši pod vplivom novodobnih razmer, sploh ne umeva kmeta. Zato je potrebno, da najprej govorimo o prevratu v kmetški duši in potem o svojstvih prave kmečke prosvete.

Preobrat v verskem življenju današnjega kmeta.

Nekdaj je slovenski kmet globoko in trdno veroval. To trdno vero je novodobni napredek kmetu zelo omajal. Nič več ni kmetu narava božja skrivnost, čudodelna Stvarnikova delavnica. Znanost ga uči, da vladajo vso naravo le železni zakoni narave, da več nego molitve koristi znanstveno poznavanje vremena, vetrov, kemičnih sestavin gnoja in zemlje.

O nekem francoskem kmetu pripovedujejo: Živel je kmet, ki je imel dve njivi, a premalo gnoja za obe. Zato pognoji le eno, a obe zorje in poseje. Ko je delo dovršil, pravi k pognojeni njivi: »Ti imaš moj blagoslov.« Nepognojeni njivi pa vzklikne: »Tu pa mora božji blagoslov pomagati.« Ob času žetve ste obe njivi bogato rodili, a še več je rodila druga njiva, ker božji blagoslov je močnejši od človeškega. — Danes bi nihče več ne razumel tega kmeta, vera in umetna gnojenja in umno gospodarjenje izpodriva Boga, a vendar tudi umetno gnojenje rabi solnca in blagodejne rose božjega blagoslova.

Nekdaj je bilo tudi več zaupanja v Boga. Kmet se je čutil tako odvisnega od narave, naravnih sil in nezdod vremena, da jih je celo slepo vdano in dostikrat z neko potrpežljivo otopelostjo prenašal. Kmetje niso naklonjeni napredku, skoro sovražili so zdravilstvo, uvajanje gospodarskih novosti, zavarovanja in strelovode.

Neki italijanski kmet ni hotel zasaditi na svojo streho strelovoda. To je smatral za upor proti Bogu. Strelo in blisk in požar ima Bog v rokah. Božja volja je, ako strela udari ali hiša zgori. Rekel je: »Strelovod na hiši je kakor nož, ki izziva Boga, da se maščuje nad napuhnjenim kmetom.« Strelovod in nove pridobitve je imel za hudičeve iznajdbe. Tako je kmet vse le božji volji prepuščal, sam pa nič storil.

Naš novodobni kmet je v tem oziru svoje mišljenje popolnoma spremenil. Vê, da si mora sam pomagati, da mu Bog pomaga. Zato je tudi samostojnejši napram nezdodam življenja. Imamo zavarovanje zoper ogenj, za življenje in bolezen in točo, državno in oblastno pospeševanje kmetijstva. Vsa ta neodvisnost in zmaga nad naravo marsikateremu kmetu zrevolucionira dušo in prenapenja samozavest.

Kakor drugim slojem tudi novodobnemu kmetu vere ni treba, priključuje se samostojnemu svobodomiselnemu gibanju in se upira dostikrat tudi verski oblasti. Staro zaupanje v Boga je mnogokje umrlo.

Vpliv denarnega gospodarstva na kmeta.

Do leta 1848. je bil kmet na grudo navezan. Zemlje ni smel prodajati, živel je na njej od roda do roda po starih izročilih družine in dedov, bila mu je sveta zemlja njegova nepremakljiva rodna gruda. Po zemljiščni odvezi pa je sedanji kmet lastnik svoje zemlje, zemlja ni več nepremična, proda jo lahko za denar. Zemlja zgublja v današnjem denarnem in dobičkarškem času ves nekdanji sijaj, svetost kot stalno družinsko rodišče, saj ni drugega kot denar. Tudi kmet je danes trdno o tem prepričan, da je »denar sveta vladar«. Tako je ravno z denarnim gospodarstvom zašel v našega kmeta razkrajajoči dobičkarški in sebični duh. Seveda se nam zdi ta pojav kakor usoda, saj ni mogoče danes kolo časa zavreti in odpraviti denarno gospodarstvo. Vendar moramo poudariti: kmet mora sicer z denarjem gospodariti, a ni treba, da ga denar preustvarja v dobičkarja in sebičnega.

Dobičkarstvo je spremenilo kmetom razmerje do družine. Nekdaj so bratje in sestre, ki se niso poženili, ostali v kmečki družini. Kako lepa je poezija teh starih stricev in tetk! Danes je denarno gospodarstvo zastrupilo to staro kmečko družinsko občestvo. Bratje in sestre se pri mladem gospodarju ne počutijo domače, zato zahtevajo odškodnino v denarju in gredo v svet.

Razmerje do otrok je tudi v marsikateri kmečki družini dobičkarško. Otrok marsikateri kmečki materi ni več blagoslov božji, temveč breme.

(Konec bo sledil.)

Moji materi.

*Poljubil bom, mati, oči tvoje,
milo so me gledale,
k nebu se zame dvigale.*

*Poljubil bom, mati, roko tvojo,
srajčko mi je sešila
v cerkev me je vodila.*

*Poljubil bom, mati, usta tvoja,
očenaš so me učila,
fisočkrat me poljubila.*

Spesnil nadškof sa

KÓBANSKA HIŠA.

(Prof. Fr. Baš v Mariboru.)¹

Hribom severno od Drave med Traberkom in Mariborom pravijo Pohorci Kóbansko. Na Kóbanskem je svet pokrit največ z gozdovi. Ker je hribovit, ni rodoviten; zato so posestva zelo obsežna in zaokrožena.

Hiša, ali kot Kobanci pravijo: hram — leži sredi posestva in je lesena. Samo prostor okoli krušne peči, svinjskega kotla, ognjišča in štedilnika je zidan iz kamenja. Zidane hiše imajo le pri Mariboru, kjer je dovolj ap-

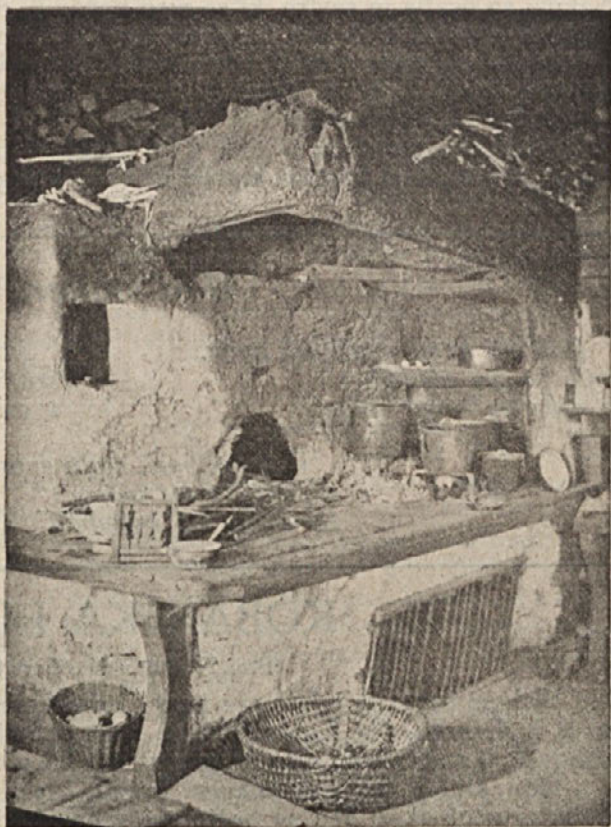
¹ V Mariboru izdaja Zgodovinsko društvo znanstven »Časopis za zgodovino in narodopisje«. Urejuje ga profesor bogoslovja dr. Franc Kovačič. V 2. številki letošnjega »Časopisa« je napisal prof. Baš zanimiv članek o kobanski hiši. Prosili smo g. profesorja, da v kratki in poljudni obliki opiše kobansko hišo tudi za »Naš dom«.

nenca; kjer pa apnenca ni, zvežejo kamne z ilovico, ki jo pomešajo s sesekano slamo, kar pa mnogo slabše drži kot apno. Najbolj priročen je Kóbancem les, ki ga imajo povsod dovolj in ki ga trgovci plačujejo po 20 Din kub. meter. Kóbanci drvarijo že od mladih nog in se naučijo ravnati z lesom tako, da leseno stavbo lahko domačini sami postavijo in jim ni treba tujih zidarjev.

Kóbanski hram je prostoren; v širini meri približno 6 m, v dolžino pa vsaj še enkrat toliko. V tločrtu ima navadno obliko križa, a samo z enim krakom; ali pa pravokotnika, ki mu je na koncu daljše strani pridelana še ena soba, tako, da dobi tločrt obliko kolena. Pročelje je iz desek. Pri sprednjem vhodu v hišo je vzvišen, stopnjičast vhod, imenovan žulj. Okna so majhna. Streha je strma in pokrita s slamo ali škodljami. Ker zraste v visokih legah pogosto le nizko žito, je slama slaba za škopanje, in zato po-krivajo Kóbanci strehe s smrekovimi treskami (škodljami). Na podstrešju je shramba za žito itd., pod hišo pa zidana klet.

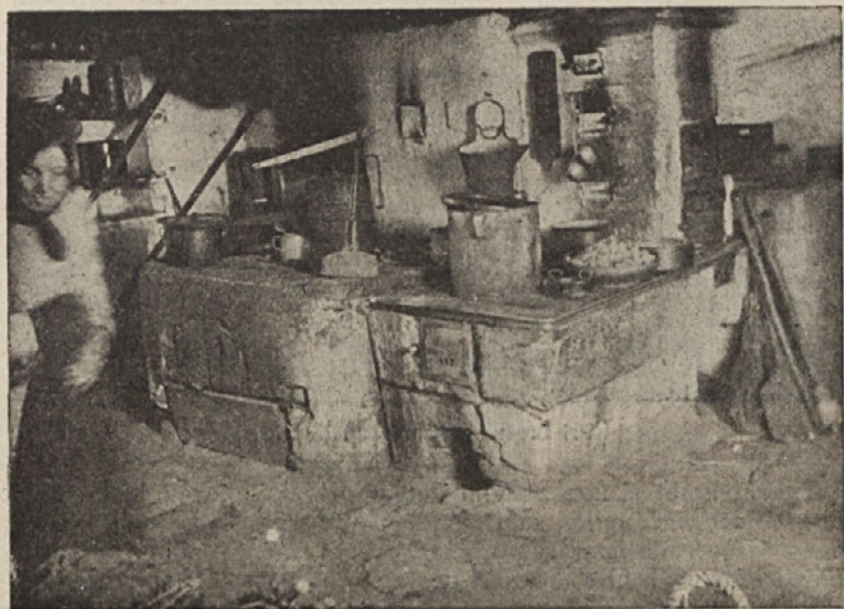
Za notranjost kóbanske hiše je značilna dimnica in kuhinja. Pogosto najdemo na Kóbanskem hiše, kjer kuhajo na ognjišču, ki mu pravijo »zid«. Poleg zidu je krušna peč, ki je včasih velika za 12 velikih hlebov. V kotu, ki je nasproti zidu, je jedilna miza, v drugem pa svinjski kotel. Pod zidom je pečka, kamor se spravlja perutnina. Dimnica je visoka 4 metre. Zgoraj na stenah pod stropom so odprtine, dolge 60 cm in še več, široke 30 cm, skozi katere odhaja dim na prosto. Dim z zida in s krušne peči se vlači po črni sobi, dokler ne izgine skozi odprtino. V dimnici se ne kuha samo, ampak dimnica je tudi delavnica, kjer se poleg pripravljanja pomij za svinje kuha, popravlja orodje itd.; poleg tega je dimnica spalnica, jedilnica in sploh soba za vse.

Dim pa ni v dimnici samo neprijeten, ker sili gospodinjo, da sklonjena in solznih oči dela pri zidu; dim je kvaren za posodo, obleko in drugo. Zato stremi kóbanska gospodinja, da odpravi dim

Pri Ravniku na Pernicah.

iz kuhinje. To se je v mnogih slučajih storilo na ta način, da se iz dela zidu napravi štedilnik. Kot se poprej vse jedi pripravljajo na zidu, tako se sedaj vse kuha na štedilniku. Iz njega pa se odvede dim po pločevinasti cevi v dimnik, ki sestoji pogosto samo iz štirih desek in ki je z verigo priklenjen na streho. Drugače ostane vse isto kot v dimnici; a Kóbanici preurejeni dimnici ne pravijo več dimnica, ampak kuhinja. Tudi ta kuhinja je spalnica, delavnica, jedilnica, sploh soba za vse. Tla v kuhinji so še vedno ista kot v dimnici, namreč iz zbite ilovice; istotako je kuhinja še vedno črna, kajti dim iz krušne peči se še vedno kadi in uhaja skozi zato pripravljene odprtine na prosto.

Pri Brezniku pri Sv. Križu.

Kadar pa so gospodarske razmere dovolile kóbanksemu kmetu, takrat je razširil čez ves nekdanji zid velik kahljast štedilnik. Obenem z razširjenjem štedilnika pa je odvedel dim tudi iz krušne peči naravnost v dimnik, ki postane sedaj zidan, nakar je notranjost kuhinje pobelil in povečal okna. Tla je naredil iz desek, samo med štedilnikom in svinjskim kotlom je še pridržal zbito ilovico, ker se tu vrše glavna kuhinjska dela, ki tla močijo. Splošno rečeño: Kóbanici kuhinje v splošnoslovenskem smislu ne poznajo; kóbankska kuhinja odgovarja temu, kar predstavljajo sicer na Slovenskem »hiša« ali izba in kuhinja skupaj; kóbankska kuhinja združuje v enem prostoru splošnoslovensko hišo in kuhinjo z delavnico in deloma spalnico.

Poleg kuhinje in veže ima kóbankska hiša še eno ali dve sobi, kateri imenujejo Kóbanici »štiblc«, veliki in mali. V malem je spalnica, v velikem pa shranjujejo obleko, moko, mleko, sadje, družinske znamenitosti, mesijo

kruh itd. Če pa je samo en »štiblc«, odgovarja ta po legi splošnoslovenski hišici ali mali hišici in združuje lastnosti velikega in malega »štiblc« ter tvori najbolj ozaljšani prostor v hiši.

Pri Črešniku v Spodnji Kapli.

Kóbanski kmet si z napornim delom prideluje težek kruh; je dober, pobožen, boječe nezaupljiv, sam za sebe in človek, ki ne poje mnogo, ker pač živi s svojo rodmino v samoti, ki pa ljubi bučno godbo. Samotna je v notranjosti kóbanska hiša, kot je sama za sebe duša Kóbanca.

Moja mamica.

*Mamica je kakor zarja —
zjutraj se smehlja,
ko še v postelji se dete
s sanjami igra.*

*Mamica je kakor luna —
dolge bdi noči,
da počiva njeno dete
mirno, brez skrbi.*

*Mamica je kakor solnce —
srček njen je zlat.
Kakor žarek, ki postije
od nebeških vraf.*

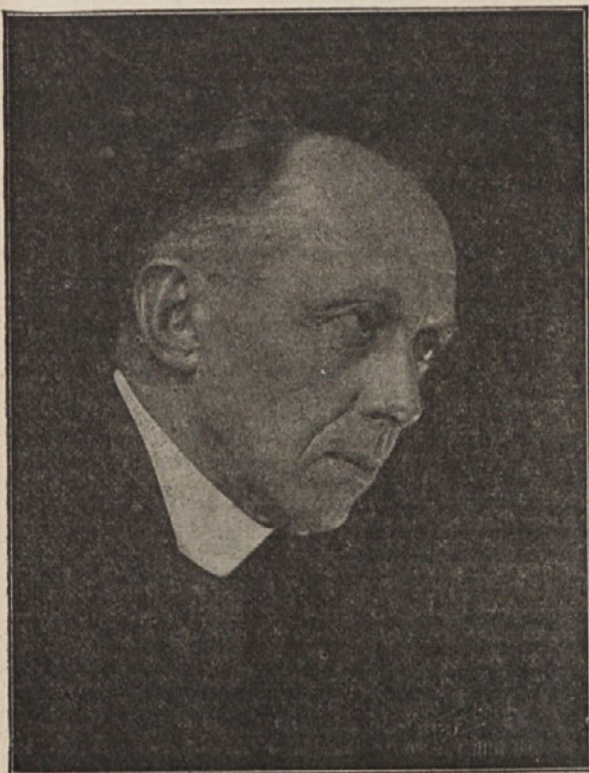
*In zato nikdar, nikomur
mamice ne dam!
Eno le na svefu širnem
mamico imam.*

Slomškove podobice! Naročajte jih skupno pri mil. g. stolnem dekanu dr. J. Tomažiču v Mariboru! Vsaka velja 1 Din; dajte vsaj 2 Din zanjo in za Slomškov sklad!

ČIGAVE KNJIGE ČITAMO.

Človek z veliko večjim zanimanjem prebira tako knjigo, katere pisatelja pozna. Znal si bo tudi knjige izbirati, ker bo pri vsaki vprašal: kdo jo je napisal? Ali jo je napisal tak mož, da mu lahko zaupam?

Slovenci smo sicer majhen narod, toda Bog nam je dal vrsto odličnih umetnikov. Žal, da naš narod svojih umetnikov ne časti tako kakor drugod. Pesniki in pisatelji so tisti ljudje, ki so Bogu najbližji; kar je duša pri človeku, to je umetnik pri narodu. Tisti narod, ki svojih pesnikov ne časti, jih vreden ni. Res je pa, da so časti vredni le taki pesniki, ki jim je umetnost kakor molitev k Bogu.

Fran Sal. Finžgar.

Kje je še kak Slovenec, ki ni čital njegovih knjig? Kje društvo, ki še ni igralo njegovih iger?

Rodil se je 9. februarja 1871 na Breznici (bliizu Brezij) na Gorenjskem. Tisti kraj okoli Breznice je dal Slovincem mnogo imenitnih mož, med njimi prvaka slovenskih pesnikov Prešerna, ljublj. škofa in še druge. Finžgarjev oče je bil krojač; imel je bajtico, šele pozneje si je postavil dom. Mladega Franceta je dal v latinske šole v Ljubljano. Izpočetka mu je šlo zanič; pozneje je težki začetek popisal v povesti: »Študent naj bo.« Potem je postal odličen dijak. Ko je končal gimnazijo, je šel v bogoslovje in postal duhovnik. Kot

kaplan je bil v raznih krajih ljubljanske škofije, v Bohinjski Bistrici, na Jesenicah, v Kočevju, Idriji, Škofji Loki; nazadnje je župnikoval v Sori, ki leži med Ljubljano in Brezjami. 1918. leta je prišel za župnika v Trnovo pri Ljubljani, kjer je še zdaj. Od l. 1922 je urednik Mohorjevih knjig in lepega družinskega lista »Mladike«.

Poleg krajših povesti je napisal roman »Iz modernega sveta«, ki slika boj med delavci in bogataši (kapitalisti). Misel za ta roman mu je dal dr. Krek. Tudi za drugi veliki roman ga je vnel Krek, za najimenitnejši slovenski roman: »Pod svobodnim solncem«, ki nam slika davno in slavno dobo Slovencev pred več kot 1000 leti. Ta roman lahko merimo z romani svetovnoznane poljskega pisatelja Sienkiewicza, ki nam jih je prevajal

Podravski, oče našega prijatelja Cirila Miklavca iz Ribnice na Pohorju. »Sama« se imenuje Finžgarjeva povest o podeželski učiteljici; »Dekla Ančka« pa je zgodba grešnice in spokornice.

Finžgar pa je napisal tudi vrsto krasnih ljudskih iger. »Divjega lovca« poznajo pač po vseh društvih; »Naša kri« je igra, ki kaže nepremagljivo moč slovenstva; »Veriga« je pretresljiva zgodba iz kmetskega življenja: radi stare verige se vname hud prepir in šele nesreča pomiri razprti družini. »Razvalina življenja« nam kaže strašno bolezen naših ljudi: pijančevanje.

Noben pisatelj se ni toliko vglobil v kmetsko dušo kakor Finžgar. Njegova umetniška moč ima korenine v našem kmetu, v gruntu — »grunt pa ima korenine do pekla«, tako pravi sam.

Silvín Sardenko.

Že ime mu je nežno in pojoče kakor njegova pesem. To ime mu je le pesniško ime; v resnici se piše dr. Alojzij Merhar.

Rodil se je 15. junija 1878 na Ježici pri Ljubljani. Ko je dovršil gimnazijo in bogoslovje, je šel v Rim in tam na papeški visoki šoli postal doktor. Bil je potem profesor veronauka v Ljubljani, sedaj pa je stolni kanonik ljubljanski.

Silvín Sardenko piše pesmi, ki so polne miline in toplega sočutja. Take so njegove »Dekliške pesmi«; lepših deklških pesmi sploh nimamo.

Posebno je Sardenko še verski pesnik. Izdal je mogoč zbirko svojih verskih pesmi, kakor n. pr. »Sv. Jožef« itd. Ka-

kor sladek balzam za srce so njegove ubrane pesmi.

V besedi bodi skromen, tudi tedaj, kadar pravico in resnico zagovarjaš. Dve reči ne smeta biti predmet tvojih razgovorov: napake drugih in nesramnosti.

(Iz dr. Rožmanovega fantovskega molitvenika: »Besede življenja«. Naročite si ga v Cirilovi tiskarni!)

Dekle, ki se po nedeljah in praznikih po krčmah potika, se ponuja hudobiji v službo.

6. OBLETNICA PAPEŽEVEGA KRONANJA.

Dne 12. februarja 1922 so kronali Pija XI. s trojno krono papežev. Papeževanje Pija XI. je utrdilo ugled sv. Cerkve po vsem svetu tako, da jo morajo priznavati vse države kot veliko silo. Kakor ima naša država svoje predstavnike pri vseh znamenitejših vladah: v Parizu, Londonu, Rimu, na Dunaju itd. — in kakor imajo druge države svoje predstavnike v Belgradu,

tako ima tudi papež take predstavnike pri prijateljskih državah. (Take predstavnike držav, ki so le v tistih mestih, kjer je kralj ali predsednik republike, imenujemo poslanike ali diplomate.) Papež ima pri 39 državah svoje diplomate, ki se imenujejo apostolski nunciji; ravno toliko držav ima seveda tudi svoje poslanike pri papežu v Vatikanu. Sv. oče Pij XI. je torej z 39 državami v prijateljskih zvezah; tudi v Belgradu ima svojega nuncija, nadškofa Pelegrinettija.

Z dvema državama ima sv. oče težave: to je Mussolinijeva Italija in Mehika. Mussolini bi rad imel sv. očeta na svoji strani, da bi izrabil velik ugled papežev in zavladal nad svetom. Vatikan (— tako imenujemo na kratko papeževo vlado, ker se papeževa palača imenuje Vatikan —) noče prijateljstva italijanske vlade tako dolgo ne, dokler ne popravi svojega zločina: pred dobrimi 50 leti, ko so se Italijani tako zedinili kakor mi Jugoslovani l. 1918., so vzeli pa-

pežu njegovo zemljo in mu pobili stražnike; pred dobrimi 50 leti je bil namreč papež obenem tudi kralj Rima. Od tega časa papeži nikoli ne zapustijo Vatikana in ne prestopijo tal italijanske države.

Proti Mehiki je sv. oče tudi odločno nastopil, ko je začela vlada tako krvavo preganjati katoličane. (Spoznali boste to preganjanje tudi iz povesti: Roparski poglavar.) —

Pij XI. se je rodil v milanski škofiji 31. marca 1857 in se je imenoval poprej Akile Ratti. Starši so mu bili ugledni meščani; iz njegove rodbine je živela letos le še sestra, ki so jo pa nedavno roparji napadli, opleni in ubili. Zdaj ne živi noben bližnji sorodnik sv. očeta. Ko je bil Akile Ratti (Pij XI.) l. 1879. posvečen v duhovnika, je kaj kmalu prišel za knjižničarja v znamenito nadškofijsko knjižnico v Milanu in je postal velik učenjak. To učenjaško delovanje mu je prekinil Benedikt XV., ki je spoznal njegove sposobnosti; poslal ga je kot papeževega odposlanca na Poljsko. Tako se začelja diplomatsko delovanje Pija XI. (Diplomatsko = politično, kar se tiče razmerja sv. Cerkve do raznih vlad in držav.) Na Poljskem je bil ravno v najstrašnejših letih vojne in povojne boljševiške dobe. L. 1921. je postal

nadškof in kardinal v Milanu, kjer se je z vso dušo posvetil dušnemu pastirstvu in posebej delavskim društvom.

Še posebno lastnost je imel, ki ga je tudi proslavila: bil je navdušen planinec. Vse najvišje vrhove v Evropi je prelezal in si tako utrdil zdravje, da je kljub svojih 71 let čil in močen. Ko so pred 6 leti volili kardinali novega papeža, jih je nagnilo tudi železno zdravje kardinala Rattija, da so njega izbrali. Kajti v naši dobi — je povedal pozneje belgijski kardinal — moramo imeti papeža, ki ga ogromno delo ne bo prezgodaj strlo in položilo v grob.

Slomškove podobice! Denete jih lahko v molitvenik. Pet vrst jih je s Slomškovimi izreki: za mladino, za mladeniče in mladenke; za starše in gospodarje; za vzgojitelje in učitelje; za duhovnike; s splošnimi nauki.

LJUBEZEN DO NARODA.

(Konec.)

Ugledni nemški jezuit dr. M. Gatterer je rekel na javnem zborovanju: »Jaz sem Nemec in ljubim svoj narod!« Tako mora reči sleherni Slovenec: »Jaz sem Slovenec (Slovenka) in ljubim svoj narod!« Splošno priznano načelo je, da se mora ljubezen kazati v dejanjih. Ti ljubiš svoj narod, če se zanimaš za njegovo usodo, če se veseliš napredka svojega naroda, in če ti je hudo pri srcu, če slišiš, da zadevajo tvoj narod nesreče.

Za ljubezen do naroda ne zadostuje, če ljubiš samo ta ali oni del naroda, marveč ljubiti moraš — ves narod! Tudi oni deli, ki so ostali zunaj mej naše narodne države, so sestavni deli našega naroda. Usoda teh ti mora biti še posebno pri srcu, ker največ trpijo in so v nevarnosti, da se nam izgubijo. Slab Slovenec je oni, ki mu ni pri srcu usoda vseh delov naroda!

Toda za ljubezen do naroda ne zadostuje, da ljubimo — v srcu in v dejanju — samo svoj narod, marveč naša narodna ljubezen se mora raztezati tudi na druge slovanske narode: Srbe, Hrvate, Bolgare, Čehe, Slovake, Ruse, Poljake in Lužiške Srbe. Ena velika družina smo mi Slovani. Predno so se Slovani naselili v sedanjih pokrajinah, so skupno prebivali severno od Črnega morja. Bili so še eno ljudstvo in ni še bilo med njimi one razlike v šegi in jeziku, imeli smo eno skupno ime: S l o v e n i.

Toda vezi krvnega (plemenskega) in jezikovnega sorodstva družijo še tudi danes vse Slovane. Žalostno je bilo, ko so se v svetovni vojni morali naši ljudje boriti z brati po krvi in jeziku: Srbi in Rusi. Ne sme se več zgoditi, da bi se Slovani zopet kdaj v bratomornih vojnah klali in mesarili med seboj. Zavedati se moramo besed, ki jih je govoril stari Svarun sinu Iztoku: »Velik bo Sloven, bival bo v mirnih hišah, rejene bodo njegove črede, svobodno solnce mu bo svetilo leto in dan, če bo složen z brati. Inače pride tujec, postavi mu peto na tilnik — in svobodni narod postane rob« (Finžgar, Pod svobodnim solncem). Ne smemo se dati Slovani premotiti od zločestih Tunjušev, ki si še tudi danes na vse načine prizadevajo, da v svojo korist, a Slovanom v pogibelj slovanske narode in države svajajo med seboj!

Ne bil bi več Slovan tujcem rob, če bi si Slovani v bratski vzajemnosti pomagali med seboj. Preresnične so besede zapisane v »Ilustr. Slovincu«

št. 41, l. l.: »Posebna tragika Slovanov je v tem, da so (v svetovni vojni) prelili največ krvi in da niso imeli nikake besede pri mirovni konferenci. Ko bi bil nastopil ruski delegat v Parizu in bi samo namignil, bi ne bilo plebiscita na Koroškem; v Idriji, Postojni, v Gorici in v Tolminu bi pa ne bilo karabinjerjev.«

»Kri je kri. Mi in Slovenci smo ena kri. Zato je gospon lajtnant dober z ubogim Brankovićem«, je govorila stara Bosanka (N. d., oktober 1927). Stara država, v kateri smo živeli do l. 1918, je skušala v nas ovirati razmah ljubezni do naroda, zlasti še do drugih bratskih slovanskih narodov. Zato mora zdaj ta ljubezen zažareti v vseh slovenskih srcih s tem silnejšim plamenom!

BELOKRANJSKO ŽENITOVANJE.

(Josip Grdun, Grduni, Vinica pri Črnomlju.)

Ker Štajerci priobčujete svoje lepe navade in običaje, se bomo tudi Kranjci malo oglasili. Posebno pri nas v Beli Krajini, kjer se je ohranilo največ narodne noše, pa tudi drugih običajev, naj malo opišem ženitovanje, katerega je največ v tem času.

Ko si izbere fant dekle (ali če mu jo ženske izberejo), se morajo domači najprej za doto pobotati. Pridejo namreč ženin, ženinov oče, mati, sorodniki, ki se pogajajo za doto. Domači jim ponudijo kruha in lešnikov. Druge jedi ne sme biti za to priliko. Zato dekleta že poleti gledajo, da naberejo dosti lešnikov. Ali snubači nič ne pokusijo, dokler se ne »zglihajo«. Ko se pobotajo, nekoliko prigriznejo. Zdaj se določi dan, kdaj bodo prišli drugi »prosci« (snubači), dasi je že zasnuhljena nevesta. Navadno je prva nedelja v oklicih. Pridejo kot prvič ženin, ženinov oče, mati, pa več sorodnikov, da se še enkrat navidezno pobotajo za doto, dasi sta že ženin in nevesta prvič oklicana.

Med oklici ne smeta ženin ali nevesta v mlin, ker bi sicer, ko bosta starejša, z glavo kimala. Če gre ženin med tem časom ponoči okoli, mora jermen na hlačah narobe obrniti, drugače bi mu škodovale coprnice. Vseh treh oklicev ne smeta slišati ženin in nevesta, kajti njihovi otroci bi bili gluhi.

Za svatbo se zberejo svatje na ženinov dom. Zastava mora biti, seveda slovenska, nosi jo ženinov brat ali bližnji sorodnik. »Zastavnik« mora biti korajžen fant, ki skrbi, da niso svatje lačni ali žejni. Starešina mora skrbeti za red, posebno, da ima zmiraj poln »barilec« vina, iz katerega mora dati vsakemu piti, ki ni na svatbi, a se nahaja kje v bližini.

Ženin ima dve priči, navadno moža in ženo, »podružnik« in »podružnica« imenovane. Godbe seveda tudi ne manjka. To je harmonika, tamburaši ali gosli pa bas.

Ko so torej vsi svatje zbrani, imajo pri ženinu (»oženje«) kosilo, nakar gredo k nevesti. Ko pridejo k nevesti, so vsa vrata zaprta, le ena so odprta, kjer stoji straža z leseno sabljo, s staro metlo ali čim sličnim. Straža vpraša, kaj žele, nakar svatje odgovorijo: mlado nevesto. Straža jih spet vpraša, če imajo pravilen »pašuš« (potni list), nakar eden pokaže kako staro knjigo in pot jim je v hišo odprta. Pri nevesti imajo spet kaj za podzobe. Nato gredo k poroki.

Ko gre nevesta k poroki, mora imeti za pasom jabolko, da bodo otroci lepi kot jabolke. Z ženinom gre do cerkve »podružnica«, a z nevesto »podružnik«. Nevesta, ki hoče, da bo nadvladala svojega bodočega moža, mora ga na cerkvenem pragu udariti s svojim čevljem v njegovo peto. Ko je poroka izvršena, gresta ženin in nevesta okoli oltarja. Za oltarjem mora ženin nevesto vprašati: katera jed ji ne gre v tek. Ona mu pove, in odzda ji bo ta jed najljubša. — Od poroke mora nevesta priti preje kot drugi svatje na stari dom. Svatje pridejo za njo, a jih spet straža čaka na vratih. Ko so svatje pred hišo, jih mora nevesta iz hiše skozi poročni prstan pogledati, da ne bi coprnice razdružile njo in moža. Ko svatje čakajo, jih vpraša spet straža kot prej, česa želijo. Vsi odgovore: Našo nevesto. Straža pripelje staro našemljeno žensko »prvo mlado« (prvo nevesto) rekoč: To vam je nevesta. Svatje vsi odgovore: To ni naša, mi zahtevamo našo! Zdaj pripelje oče pravo nevesto. Svatje zavpijejo: To je naša nevesta! Nato izstopi ženin iz gruča, k njemu pristopi nevesta, mu poda roko in ga poljubi. Straža jih nato pusti v hišo. Ženin in nevesta sedita na sredi za mizo. Nevesta, ki bi rada »hlače nosila«, mora ženinu prisesti na suknjo, da ne bo vedel za to.

Glavni kruh so »vrtanji«; to je jako velik hleb, ki ima na sredi luknjo; eden manjši, kateri ima tudi luknjo. Te »vrtanje« mora kupiti »podružnik«, plača jih navadno po 20 do 50 Din. Zdaj se začne pogajanje za nje. Kupec je »podružnik«, a prodajalci domači nevestini. Tu je več pogajanja kot da je javna dražba kakega posestva. Skoraj je ta del svatbe najbolj kratkočasen. To se godi okoli 8. do 9. ure zvečer. Okoli dveh po polnoči pa je »dar« (nevesto obdarujejo). Zato je zložena pesmica, katero poje godec pa tudi drugi svatje, med katero se joka nevesta, če je še bolj trdega srca. Ko se pesmica izpoje, daruje oče po 100, 200, 400 Din, kolikor premore, po tem mati, pa tudi drugi sorodniki, znanci in prijatelji. Po »daru« pridejo na mizo najboljše jestvine, okoli štirih pa odpeljejo nevesto na njen novi dom.

V novem domu mora priti najprej v kuhinjo, kjer vse domače poljubi. Potem ji ponudijo stol, da naj se vsede, a stol je tako narejen, da se zruši. Če nevesta vidi past, da bi se zrušila, bo dobra nevesta, če se pa vsede in zruši, pa znači, da bo zanikrna. Nato ji pomočijo skorjico kruha v pomije, kar pomeni, da bo nova gospodinja vse za dobro imela. Nato se vsede na stol, potem se ji vsede na kolena ženin. Nato se ženin dvigne in na njegovo mesto se vsede dete, staro 3—5 let, katero dobi najmanjši »vrtanj«. To dete je »nakolenče«.

Ko je to končano, gredo svatje spat. Ko gre nevesta spat, ji mora ženin z vilicami sneti venec z glave; to zato, da ji ne bodo coprnice škodovale. To se konča okoli petih zjutraj. Če ženin prej zaspi, bo on prej umrl, če pa nevesta, bo ona prej. Svatje spijo do desete ure, nakar vstanejo, se umijejo (oblečeni spijo), se našemijo in grejo po vasi do večera. Seveda med tem časom si tudi kaj privoščijo za želodec.

Zvečer se zberejo k ženinu, kjer plešejo, pijejo, jedo do dvanajstih, nakar je »dar« ženinov. Po daru mora »podružnik« prerezati »vrtanj«, katerega mora pokusiti vsak svat, da ga ne bodo to leto komarji žrli. Kdor ga prvi pokusi, tisti se bo prvi poročil, zato posebno dekleta hite, da prve pokusijo. Ko se »vrtanj« razdeli, se svatje razidejo vsak na svoj dom.

GLASNIK PROSVETNE ZVEZE.

Društvom se naznanja, da je Zveza za zopetno izposlovanje 10% takse od vstopnic vse potrebno ukrenila. Do rešitve tozadavne prošnje pa se društvom svetuje, da prireja takse prosta poučna predavanja, katera pojasnujejo scene iz primerne igre, ali pesem, deklamacija. Med spremeni igre se lahko zopet o poučnem predmetu predava, igra je le pojasnilo predavanja. Za takse prosto prosvetno prireditve si pridobite po Prosvetni zvezi posebno uverjenje Veličega županstva, da je ista res prosvetnega karaktera, in glasom tega overenja vas ima davčna oblast osvoboditi vsake takse. Tudi vstopnic ni treba žigosati. Potom PZ prijavite Vel. županstvu najmanj 14 dni poprej snov prosvetnega predavanja in kaj še bode predavanje ponazorovalo. To prijavo je treba z žigom takse osvoboditi.

Na razne poizvedbe se društvom naznanja, da se žig za osvoboditev takse vporablja pri vseh vlogah, naznanilih, prošnjah, ki so namenjene kr. uradom, za morebitno rešitev, odgovor, pa je treba vselej priložiti 20 Din. Le za prej omenjeno overilo Vel. županstva, da je prireditev prosvetnega karaktera, ni treba prilože koleka za 20 Din.

Tajnik Prosvetne zveze v Mariboru.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Kaj pridno deluje že nad 40 let staro Bralno društvo, ki je matica vsem mlajšim društvom, kakor Orlu, Orlicam in Dekliški zvezi. Iz njega je izšlo dokaj pridnih fantov, ki so sedaj vzorni gospodarji; saj, če pogledamo v društveno zgodovinsko knjigo, opazimo v njej krasne podatke. Posebno je društveno življenje začelo napredovati z nastopom bivšega kaplana g. F. Ostrža l. 1912. Takrat je dobilo društvo »Slomškovo dvorano«, ki je ravno preteklo leto praznovala svojo 15. letnico. V tem jubilejnem letu je društvo uprizorjalo skoro največje in najtežje predstave. Višek je gotovo dosegla trikratna predstava zgodovinske drame: »Quo vadis?« Dočim je društvo poleti počivalo, se je v polni meri pripravilo na proslavo 15. letnice Slomškove dvorane 6. novembra 1927. Proslavo so posetili odlični naši gg. iz Maribora: g. prelat Tomažič, msgr. Vreže, oblatni poslanec Hrastelj, dekan Weixl i. dr. Msgr. Vreže je imel dopoldan prelep cerkveni govor; g. Hrastelj krasen društven zgodovinski govor pri popoldanski predstavi. Dovršeno so takrat podali vrli igralci ljudsko igro »Veriga«. Pod spretnim vodstvom g. Ašiča so dovršili tudi pevci in tamburaši svojo nalogo, saj je tokrat zopet nastopil priljubljeni moški zbor. Upajmo, da je bila ta 15. letnica mejnik med delom, da se bo odslej v Križevcih delalo na društvenem polju še bolj vztrajno kot doslej!

Gornja Poljskava. Tudi v naši lepi župniji pod Pohorjem se mladina pridno giblje v izobraževalnem društvu »Skala«, ki je 22. maja 1927 obhajalo slovesno petletnico obstoja. Da res marljivo delujejo člani, izpričuje dejstvo, da je imelo društvo od ustanovitve 40 prireditev, na katerih se je uprizorilo 38 iger. Ne malo truda in požrtvovalnosti je bilo treba za to ogromno delo! A kako veliko koristi ima mladina od tega. Namesto, da bi hodila mogoče po slabih potih, se zbira v prosvetnem društvu, kjer se izobražuje in navaja h krščanskemu življenju. Pa ne samo doma, tudi na odrih sosednjih župnij je priredila igre naša mladina. V društvu se je gojilo z veliko vnemo petje. Pri prireditvah je pevski odsek zapel več ali manj pesmi. Pod vodstvom g. organista Ivana Bolka je priredil pevski odsek s cerkvenimi pevci tri koncerte, katerih uspeh je bil prav lep. Imamo tudi tamburaški zbor, zabava občinstvo pri vsaki prireditvi. Iz čistega dobička od prireditev si je nabavilo društvo svoj oder. Prireditve se vrše v leseni baraki, katero je bivši gostilničar in posestnik g. Zöhrer dal društvu brezplačno v uporabo. Za naklonjenost mu izreka društvo zahvalo. Da bi se čimprej lahko otvorila knjižnica, se je priredila tudi tombola, od katere se je čisti dobiček uporabil za nabavo knjig. Že nad eno leto deluje knjižnica, katere se mladina prav pridno poslužuje in tako skrbi za svojo izobrazbo. Razen drugih dobrih listov je naročilo naše društvo 31 izvodov Našega doma, da bode podpiralo razširjenje tega zanimivega lista v naši župniji. Želimo, da bi vsa gornje-poljskavska mladina bila včlanjena v društvo in naročena na Naš dom. Najiskrenejša naša želja pa je, da bi dobilo društvo lasten dom, kjer bi se tudi lahko vršili razni izobraževalni tečaji za mladeniče in dekleta. Ako se bo složno delovalo, je upanje, da se bo tudi ta želja prej ali slej uresničila. V to pomozi Bog! (Poročilo je razveseljivo. Nekaj moramo še povprašati: Kako je s pevskim zborom? Čuli smo, da je izstopil. Bog daj, da bi zavladala ljubezen in sloga! — Ur.)

Sv. Bolfenk v Slov. gor. Naše letno poročilo. Dosedanji odbor prosvetnega društva je sestojal iz sledečih članov: Ignac Kurboš, predsednik, Mimika Kurboš, tajnica, Franc Muršec blagajnik, Anton Ferš, knjižničar. Članov smo imeli 62, največ, odkar obstoji

društvo. Njegovo delovanje je bilo precej živo. Za predzadnji Božič smo razveselili domačine s igro »Mlinar in njegova hči«, za predpust pa s »Scapinovimi zvijačami«. Sej smo imeli šest. — Prosveto med fante in dekleta ter drugo mladino, je širila knjižnica. Isto smo izpopolnili tako, da šteje sedaj okoli 320 dobrih knjig. Izposodilo se jih je blizu 400. Blagajna je izkazala 1713.25 Din dohodkov in 1593.15 Din izdatkov. Na vseh dosedanjih tečajih in obč. zborih Prosvetne zveze smo bili zastopani. Največja ovira, da se društvo ne more prav razgibati, je pomanjkanje prostorov. Še od tam, kjer smo dosedaj imeli nekoliko pravic, bi nas radi ven bacnili. Lasten dom postaviti še zaenkrat ne moremo. Če pa Bog da in sreča junaska, bomo začeli tudi te načrte uresničevati. Zadnji občni zbor je spremenil odbor. Predsednik je ostal prejšnji, tajnik Franc Toplak, blagajnik Janez Murko in knjižničar Franc Murko, Anton Ferš, bivši knjižničar.

FANTJE POD LIPO.

Spomini na Jug.

(Alojz Janžekovič.)

Dragi bralci »Našega doma«! Ne vem, ali vam bom ugodil vsem ali ne? Toda vkljub temu sem se namenil napisati par vrstic o naših južnih krajih in ljudeh. Saj smo zdaj ena država, v kateri smo združeni s vzhodnimi Slovani. Vem, da je marsikateri čitatelj »Našega doma« služil v Makedoniji in mnogo jih mogoče še bo, zato vam bom podal nekaj o življenju tam na jugu, ker mnogi imajo Makedonce za najslabše ljudi. Doletela je tudi mene usoda življenja, da sem šel služiti tja na najjužnejši del naše države.

Ljubi bralci! Podajmo se v duhu na pot, tja dol na jug. V Mariboru stopimo v vlak in se vozimo skozi večja mesta naše države, Zagreb, Belgrad, Niš, Vranje, Kumanovo, Skopje, Veles in se ustavimo šele na koncu naše države, v Makedoniji v mestu Gjevgjeliji. Kaj ne, dolga pot! Na osebнем vlaku treba dva in pol dni vožnje. Tedaj se pač vpraša, kje sem te zapustil, dragi dom! Gotovo bi marsikateri dejal: Nisi najmanjša država, Jugoslavija. V Gjevgjeliji, ki je zadnja postaja tik grške meje, izstopimo. Šest ur vožnje še bi bilo treba in bili bi v Solunu. V Gjevgjeliji je carinarnica, ker tu skozi gre glavna proga in je velik promet naše države. Dragi! Tu smo na jugu, kakor nekateri pravijo: v krvavi Makedoniji. Pač res, saj tu so bile številne vojne od nekdaj s Turki, pozneje se je tu vršila najhujša borba na takozvani solunski fronti.

Ne daleč od mesta teče Vardar, po njegovi dolini se vrstijo tobačni nasadi. Tu raste figovo drevo, gojijo se murve, s katerimi redijo sviloprejke, po planjavah vidiš črede ovac. To je v glavnem gospodarstvo makedonskega kmeta. Obleko si izdelujejo doma iz volne. Moški nosijo široke hlače, belo srajco, nad katero imajo kratek ovčji kožuh, pas, za katerim tiči nož ali samokres. Na nogah nosijo opanke. Dekleta nosijo obleko, ki si jo naredo doma in si jo pobarvajo. Po hrbtu jim visi kita las, v katero imajo vpleten zlat ali srebrn denar.

(Konec bo sledil.)

Zakaj v Mladiške zveze?

(Mirko od Sv. Benedikta v Slov. gor.)

Mladiške zveze pred vojsko so delovale izredno živahno. Nešteto poučnih shodov, prireditev, številna udeležba. Predvojni letniki »Našega doma« pričajo, da so tudi fantje marljivo, bolj kot danes, sukali pero in pošiljali prispevke v svoje glasilo. Vojska je razbila večino teh Ml. zvez. Po vojski se je nekaj Ml. zvez znova obnovilo. A vendar tistega živahnega gibanja danes ni več. Ali so se naše Ml. zveze, ki so, kakor Kranjci pravijo, »štajerska specialiteta«, res že preživele? Ali so postale morda odveč? Ali pa morda danes več ne potrebujemo organizacije, ki bi družila v sebi vso pošteno mladino, jo vnemala in navduševala? Na vsa taka vprašanja moramo odgovoriti na kratko: Organizacija Ml. zveze se ni preživela, ampak nam je ravno tako potrebna kot nekdaj; da, še bolj, ker nevarnosti, ki obdajajo mladi svet, so hujše kot kdaj prej. Treba je le, da se naše Ml. zveze znova poživijo in da zbero pod svoje okrilje čim več dobrih fantov, ki se bodo lahko navzeli duha skupnosti ter se vneli za večno lepe ideje poštenega, krepostnega življenja.

Kakor drugi stanovci, moramo imeti tudi mi pred očmi veliki pomen organizacij. Česa danes rabimo? Izobrazbe! Po čem moramo stremeti? Da ostanemo dobri, da se obvarujemo slabega vpliva pokvarjenega sodobnega sveta! Oboje nam nudi Mladiška zveza. Zato je potrebno, da se Ml. zveze znova poživijo. Pridobivajte novih članov in vso pozornost obrnite mesečnim poučnim shodom, da bodo res nadaljevalna šola za naše

fante. Ne zadostuje to, kar smo se naučili v šoli, šola nam je dala le podlago za nadaljnjo izobrazbo. Na tej podlagi moramo dalje sami zidati in se učiti. Ali ne vidimo, da oni, ki so se v mladosti kaj naučili, si znajo povsod pomagati, so povsod upoštevani. Dočim oni, ki jim ni bilo mar za izobrazbo, so povsod potisnjeni v ozadje. Svet vedno bolj napreduje. Znanost se vedno bolj širi. V časopisju lahko čitamo vedno o novih izumih. Sorazmerno s svetovnim napredkom mora napredovati kmet, delavec, obrtnik. Le v pravi izobrazbi, ki temelji na krščanskih načelih, je naša rešitev. To izobrazbo nam nudijo Mladeniške zveze. V dobri organizaciji se pa tudi lahko vsak nauči potrebnega lepega vedenja. Ptiča po perju spoznamo, človeka pa po obnašanju. Ko govorimo o lepem vedenju, ne mislim na tiste gizdalinske mestne manire, ki so za nas kmetijske fante brez pomena, ampak na tisto lepo vedenje, ki je potrebno, da znamo dostojno in lepo nastopiti, naj bo že v tej ali oni družbi. Mi kmetijski ljudje smo že od narave bolj robatega, okornega značaja. Toda ta robati značaj se da zbrusiti. Prilika za to je zopet le v društvu. Tu je treba večkrat nastopiti z govori, z deklamacijami, pri igri, pa tudi medsebojno občevanje vpliva na fanta, in tako si nehote pridobi finega, taktnega nastopa. Tretji nagib, da smo člani Ml. zveze pa je ta, ker v društvu najdemo trdno oporo, da ne omagamo v dobrem, ampak da ostanemo zvesti našim krščanskim načelom. Zavest skupnosti nas drži pokoncu, hrabri in bodri k novemu delu. Eden sam nič ne pomeni, izgubi se kakor kaplja v vodi. Če pa jih je več združenih v Mladeniški zvezi, izlahka premagajo vse ovire.

Razgled po naši fari.

(Fr. Tanjšek, Št. Andraž pri Velenju.)

Z Gore Oljke se ti nudi krasen pogled po Savinjski dolini, še lepši pa po Šaleški dolini s solnčnimi brdi in v vinorodnimi griči. Pod Oljko na vzhodni strani se razprostira idilična (ljubko-mirna) župnija Št. Andraž pri Velenju. Z Gore Oljke vodi pot čez vinorodni Dobrič, in jo mahneš po občinski cesti dalje mimo kmetov Prdeža, Tonača, Močnika in Zagorčnika. Še par minut, pa si pri cerkvi, ki stoji na 393 m visokem griču ter je bila do leta 1772 polzelska podružnica. Notranjščina je krasno poslikana. Cerkev je dolga 28 m široka 10 m, višina v prezbiteriju (kjer je oltar) 7.50 m v ladji 8 m. Oltarje ima štiri.

Cerkev je obdana z debelim zidom, ki je še iz turških časov, ko je bil Št. Andraž trdnjava, v kateri so se zbirali okoličani v času nevarnosti. Seveda je bil ta zid že mnogokrat popravljen, za kar skrbijo župljani, ki hočejo, da se ohrani spomin na davne, težke čase. Ljudska govorica pravi, da je nekoč prišlo okrog 50 Turkov čez Savinjsko dolino v Št. Andraž. Kdor je mogel, je bežal v trdnjavo, da si reši vsaj golo življenje. Ko so iz trdnjave streljali s topovi na turško taborišče, je bil turški vodja baš pri južini. Kar prileti kroga in mu zbiže pečeno gos z mize, nakar je vzklilnil: Ej, Andrej, nič ne pucaj, saj me ne bo k tebi! Kakor pravi pripovedka, so se Turki res vrnili odkoder so prišli, ne da bi napravili kakšno škodo.

Če greš dalje po cesti, prideš do Bizjaka, nato do Društvenega doma. V njem je nastanjen tudi občinski urad. Par minut nato prideš do šole, trirazrednice. Odtod vidiš proti južni strani v Podsevsko dolino, kjer so obširni hmeljski nasadi; proti zahodu v Dobrič, kjer se pridelava v dobrih letinah precej vina. Proti severu lahko pogledaš na Loče, kjer se istotako bavijo največ z vinogradništvom.

Pri nas je zelo razširjena sadjereja. Vsak kmet ima sadovnjak, ki mu vrže v jeseni lepo vsoto. Največ zaslug zato ima oblastni poslanec g. M. Levstik v Celju, ki je tukaj učiteljaval dolgo vrsto let in vzpodbujal občane k temu z besedo in zgledom.

Ko se tako razgleduješ okoli, začutiš nenadoma žejo, pa zaviješ v Gričarjevo goštilno, ki stoji komaj nekaj korakov od šole, nakar te pospremi na velenjski kolodvor.

Mele — Slatina Radenci. Naznanim, da naročni list redno sprejemam in sem z njim zadovoljen. Priporočam ga tudi drugim. Spodaj Vam pošiljam naslov dveh novih naročnic. Vsem voditeljem lista iskren pozdrav. — Rudolf Košar.

Dramlje. Iz raznih krajev se pridno oglašajo dopisniki(ice) v N. d. Le od nas še sedaj ni bilo nič slišati. Dasiravno smo se tudi začeli zelo zanimati za N. d. in nam je vedno ljub gost. Posebno nas zanimajo opisi krajevnih običajev, krasne in šaljive povesti; nadvse pa pisma mladih pisateljev in pisateljic. Tudi z ugankami si taremo glave. Čeravno je list pridobil dosti novih naročnikov, še vendar ni toliko razširjen kot bi bilo želeli. Ne bi smelo biti hiše, kjer ne bi bili poleg drugih krščanskih listov naročeni tudi na Naš dom. Pa tudi ne fanta ter dekleta, ki ga ne bi čitala in dopisovala v njega. — To želi in vse naročnike in čitatelje iskreno pozdravlja — Ignacij Ž. iz Trnovca.

Pohorci iz konjiškega okraja. Tudi jaz sem čutil tisto čudno bolezen, ki jo omenja prleški fant v letošnji prvi številki. Bal sem se namreč gospoda urednika, da bi mi od-

ščipnil jezik s škarjami. Vendar sem se ojunačil. Imam malo prostega časa, vendar rad čitam N. d. Zdi se mi kot da se pogovarjam z dobrim prijateljem. Tudi pesmi mi ugajajo, katerih ne manjka v nobeni številki. V naši fari je tudi nekaj fantov in deklet, katerim ni glavna zabava gostilna in ponočevanje. Meseca maja preteklega leta sta imela pri nas govor v kaplaniji dva vzorna člana konjskega Orla o pomenu Marijine družbe in orlovstva. Navduševala sta nas z mladinskimi ideali po geslu pesnika Cimpermana. »Dokler ti sijejo dnevi mladosti, telesne in dušne vežbaj kreposti.« — (Haló, Cilka! — Ur.)

Fant od Sv. Venčesla. Hvala Bogu, tudi pri nas precej napredujemo! Priljubljeni N. d. je našel že v marsikateri hiši svoj prostor. Poznam hišo, kamor je prej zahajala Domovina, sedaj imajo Naš dom. V primeri s Prihovo, ki je toliko večja od naše fare, se tudi mi lahko ponašamo. Saj tudi k nam prihaja lepo število N. d. Sicer smo z drugim precej vzdaji, s tem pa ne. Žalibog, nimamo nobenega društva. Zato Vam pa tembolj kličem, fantje, naročite si Naš dom! Veliko lepega in zanimivega prinaša vsak mesec.

Mladenci, vsi v društva! Tako ali podobno bi moral vsak dobromisleči človek reči, ako opazuje življenje mladine v današnjih dneh. Pred vojno so se zbirali slovenski fantje v razna društva, se navduševali za vse dobro in s tem delali veselje svojim staršem, ki so bili lahko ponosni na svoje sinove. Kaj pa danes? Ako prideš med fante, kaj slišiš? Tu se preklinja, da je groza; še celo Mater božjo in ljubega Boga. Da bo pa ta mrzlota do vere zopet izginila, se je treba zopet oprijeti pripomočkov, s katerimi bi se dala mladina pripeljati nazaj na pravo pot. Naj se ustanavljajo zopet Mladeniške zveze, ker to je najboljši sredstvo, da se mlad človek obvaruje krivih potov. Ne vem, kaj bo zdaj z Mladeniškimi zvezami. Prejtnje so se po večini razdrapale radi vojne in sedaj jih zopet skušajo poživiti. A pojavljajo se ovire. Nekateri, ki se štejejo nekoliko bolj izobražene, ne marajo več krščanskega društva, celo druge odvrčajo, češ, naši fantje so že dovolj učeni. Mogoče, da so odrasli mladenci dovolj izučeni; kaj pa s takimi, ki so stari še komaj osemnajst ali devetnajst let! Ako bo šlo tako dalje, se bo še marsikatera mati žalostila nad sinom. Ako torej hočemo, da vzgojimo dobrih fantov, jih je treba zopet navaditi treznega ter poštenega življenja, in to jim zamore dati najbolje dobro, krščansko društvo. — Fant od Sv. Trojice v Slov. gor.

Špitalič. Kajne, da je N. d. zelo prikupljiv? Pa zakaj? Ker v tem listu lahko zveš misli preproste mladine in oglasi se Ti marsikateri prijatelj, ki ga morda nikoli nisi videl. Veste, kaj mi ni ugajalo, kar sem čital v N. d. v 1. številki, da nam bodo v poletnih mesecih poslali N. d. samo na 16 straneh. Ali se ne bomo potrudili, da bomo pridobili toliko naročnikov, da bo zmožen N. d. izhajati na 32 straneh. Ako bi ga skrajšali, bi se mi zdelo ravno tako, kakor da bi lačnemu prinesel klobaso, pred njim pa polovico odrezal in vzeli. V Špitaliču imamo sicer Bralno društvo, toda se malo izkorišča, naša fara je hribovita, hiše razdaljene, in šteje komaj okrog tisoč prebivalcev. Imamo tudi ljuljko med pšenico, toda večina jih sledi nauku g. župnika, ki ga razvla med svoje ovce že preko 18 let. Kaj so dosegli, dokazuje 5 redovnic, 2 duhovnika in nekaj dijakov in vzorni kmetovalci. Kaj pa tisti Joško na Teharjih, ki je z g. kaplanom Vesenjekom v Rim romal v letu 1926; ga pozdravim, pa se naj kaj oglasi, da bova ene misli. Prijatelj mi je list Naš dom, jaz njega zvest čitatelj bom! — Član Bralnega društva.

Sv. Barbara v Haložah. Drugo leto že čitam N. d. Vsak mesec ga kupim v razprodaji. Tukaj ga razprodajajo gg. J. Mislovič, J. Emeršič in naša zvesta sotrudnica gđ. Jožefa Zavec. V našo faro že prihaja nad sto izvodov N. D. Toda to še ni zadosti. Še podvojiti moramo število. Okoli N. d. se nas zbira že sedmi tisoč. Ali je to vse? Ni šel Koliko slovenske mladine še tava v temi nevednosti! Zato vsi, ki smo zbrani v okrilju Našega doma, na plan, da še ostale privedemo pod streho Našega doma! Takrat nas bo velika armada. N. d. pa se bo še lahko znatno razširil. Bratje, sestre, hajd na plan — Bliža se veseli dan! Kaj pa je vzrok, da se je N. d. nam tako priljubil? Prva zahvala gre gg. urednikom. Ko bi jaz delil diplome, bi Vi dobili prvo. No, pa tudi urednik Slov. Gospodarija bi jo dobil, ker tako vneto priporoča v vsaki številki Naš dom. — Anton Plohl. (Vsi, ki ste nas hvalili, smo že zdaj rdeči. Drugi nas pa kregajo. — Ur.)

Kapela pri Radencih. Ko prebiram mili Naš dom, vidim, kako se mladina povsod živahno giblje. Le iz naše župnije še ni bilo nikdar nobenega poročila. Ali morebiti res popolnoma spimo? Pa kdor bi to mislil, se zelo moti. Naše Bralno društvo ima veliko lepih knjig in katoliških časopisov, katerih se mladina pridno poslužuje. Imamo tudi Mladeniško zvezo, ki že tretje leto deluje. Tekom tega časa smo imeli redno sestanke, poučna predavanja, v katerih se je razpravljalo o najrazličnejših snoveh, udeleževali smo se raznih shodov, na katerih so nastopali tudi naši člani kot govorniki. Skupno z udi Bralnega društva smo priredili tudi več iger. Omenjena bodi samo naša zadnja pred-

stava »Graničarji«, katero smo uprizorili dne 6. januarja t. l. in na splošno željo občinstva, dne 15. januarja ponovili. Obakrat je bila prostorna dvorana nabito polna. — Da se tako vzgajujemo in izobražujemo, se moramo v prvi vrsti zahvaliti našemu č. g. duhovnemu voditelju za njihov trud in delo. Fantom pa, kateri se nam še niso pridružili, kličem: pristopite vsi v našo vrsto, da bode naša zveza močna, da skupno nastopimo proti sovražnikom svete vere in mile domovine. Naj izgine vsak predsodek, vsa osebna nasprotstva in mržnja, podajmo si roke kot bratje! — Tajnik Mladenske zveze.

Priština — Kosovo: Preljubi glasnik slovenskega doma, sprejmi pozdrav od vojaka — Štef. Ogrizek, štab. divizije.

Hotemež pri Zidanem mostu: N. d. mi zelo ugaja, posebno še pisma Orlov in Orlic, ker sem tudi jaz v njihovih vrstah. Potrudil se bom, da dobi N. d. v naši okolici še več naročnikov. — Sotlar Anton.

Prihova. Dosedaj zaspana Prihova je začela vstajati. V časnike se že dajemo, to je dobro znamenje. Pod vodstvom našega vrliga gospoda kaplana smo priredili tombolo za povečanje knjižnice. Tudi o Društvenem domu se že govori. Še bo lepo in veselo na Prihovi. — Jaka Bodočkal. (Jaka je naročil N. d. le pod tem pogojem, da mu dopis objavimo. Pol smo ga črtali, ker se »dekletu s Prihove« nismo hoteli po nepotrebnem zameriti. Pa tudi te druge polovice nismo objavili radi Jakove grožnje, temveč le zato, ker se nam zdi, da je Jaka bister fant, ki nam bo lahko odlični sodnik. — Ur.)

Sv. Trojica v Haložah. V veseljem sprejemem vsakokrat Naš dom. Vse lepe dopise brem po dvakrat in bi tudi kaj rad pripomogel k temu, seveda pa si ne upam začeti. Zmiraj mi je bil ljub, zdaj letos, mi je še pa veliko dražji. Iskrene pozdrave — Jakob Cafuta. (Vedno bom z veseljem sprejell — Ur.)

Sv. Miklavž pri Ormožu. Star znanec mi je N. d., naročam in čitam ga že več let, ter moram priznati, da mi v vsakem oziru ugaja, posebno lanski in letošnji letnik. Zato se mi zdi potrebno, da tudi jaz stopim tja pod vaško lipo ter zaupam N. d. nekaj misli in tolažbo Tebi, dragi rojak v Boki Kotorski, ker si ravno nas fante od Sv. Miklavža opomnil, zakaj molčimo kot grob. Šest let je minulo kar si odšel, toda ne mi, da smo v tem času spali, ampak prav pridno in požrtvovalno delali na prosvetnem polju, kar pričajo naše številne društvene prireditve, bodisi dramatične, tamburaške ali pevske. Pridi kaj na dopust, da se sam prepričaš, da seme, ki si ga še sejal Ti, ni usahnilo! Prihodnjič kaj več, ako nas ne moreš posetiti! Bog vas živi, fantje pod lipo! Precej vas je zbranih iz vseh delov naše domovine. Kako prijazno in pristrčno je Vaše kramljanje, eden graja, drugi hvali, ta nasvetuje to, oni drugo. Haložan pravi svoje dogodke, fant iz Vitanja malo pozabavlja, a pohorski fant kliče na korajžo fanta iz Slovenskih goric ter mu očita, da je vinski brat, ta pije ga rad, da se rad pretepa in še marsikaj. Temu pravim jaz kot sin goric, da se tudi tukaj kakor povsod, najdejo med slabimi tudi dobri fantje in dekleta, ki pridno delujejo v društvih, čitajo dobre knjige in časnike; povsod jih pa spremlja lepa slovenska pesem. Prav živahni so pogovori fantov pod lipo, prav poučni in zanimivi, ker vsak pride iz druge strani, vsak zna povedati svoje. Toda so še kraji, odkoder ni še nikakega glasu; tudi za vas je še mesta pod vaško lipo, tudi vi se bodede počutili srečne v njeni sencih v N. d. Pozdravljena, vrla slovenska dekleta ob dekliških gredicah! Tudi vas je že lepo število od vseh strani! Marsikatera, kakor Terezinka od Sv. Jurija ob Ščavnici, Tončka iz Poljčan in druge so povile lepe šopke ob dekliških gredicah. Tudi tukaj je še prostora dovolj, samo malo več poguma mora biti! Toda kje si Ti, hčerka ljutomerskih goric? Tudi Ti pokloni svoj šopek N. d. v podobni kakega dopisa. Da, prav preprosta, toda duhovita in odkritosrčna so fantovska in dekliška pisma, pač lep dokaz, da tudi žuljavska delavska in kmečka roka zna zapisati kaj zanimivega in poučnega. Še več takih lepih pisem iz raznih krajev, še več sodrušnikov, bralcev in naročnikov bomo pridobili Našemu domu, da bo postal pravi ljudski dom. Pozdravljen, Ivan! — Andrej Mir.

Franč Paušer, orožnik v Bobovem (Srbija) želi, da bi naj ne bilo fanta brez N. d. Potem bi — pravi — orožniki in starši imeli manj dela.

Prihova. »Pri nas je korajža, pri vas je pa ni. Tako lahko zapojejo nam fantom naša dekleta, zato ker so se ona prva oglasila v Našem domu. No, pa da ne bo g. urednik mislil, da smo tukajšnji fantje res brez vsake korajže, se moramo tudi mi oglasiti. Žalibog ne moremo poročati Našemu domu božve kaj posebnega o našem gibanju, dasi nismo tega sami krivi, vendar to lahko povemo, da nas je nekaj, ki saj radi čitamo Naš dom. Čitamo sploh radi ker imamo dobro izobraževalno društvo. Včasih je ob nedeljah takšen naval na knjige, da naši »uradniki« Cilka in Lojzka komaj zmagujeta. To je prav! Fantje, v lepi knjigi je najboljša zabava, po kateri Te ne boli glava. Še na svidenje! — Albin.

MLADA ŠIVILJA.

Veliko presenečenje.

Pri nadučiteljevih na vasi so dobili počitniškega gosta. Gospod nadučitelj je imel namreč v mestu brata, trgovca, ki je baš sedaj preurejeval trgovino in zato ni imel prostora za številne svoje otroke. Razposlali so jih za časa počitnic k raznim svojim sorodnikom. Zdenka, srčkana dvanaestletna punčka, je prišla k stricu nadučitelju.

Zdenka je torej došla. Vsa vaška mladina je bila pokoncu, osobito deklice so si pripovedovale z začudenjem in z zavistjo, kako veliko, lepo lutko je prinesla Zdenka s seboj.

Zdenka je bila na svojo lutko¹ silno ponosna, njen obraz se ji je zdel nad vse lep. Na sebi je imela krasno svilnato oblekco in Zdenka je skrbno pazila, da se ji ne bi pokvarila. Gospa nadučiteljeva, njena teta, ji je dovolila, da spravi lutko k spanju v prazno veliko škatljo. Ker jo je hotela položiti kar oblečeno v posteljco, jo je teta vprašala, zakaj je ne sleče. Tedaj se je videlo, da ima lutka oblekco prišito kar na telo in da niti nima nič spodnje obleke.

»Kako pa, da ji ti sama ne prikrojiš in sešiješ perila in obleke?« je vprašala teta Zdenko.

Deklica je morala priznati, da ve o šivanju bore malo. V šoli se je bila le v začetku učila nekaj tednov dekliških ročnih del, potem pa so jo starši radi slabokrvnosti oprostili tega pouka. Tako ni znala niti obleke za lutko sešiti, kaj še kaj drugega izdelati.

Teta je pomilovaje zmajala z glavo in je odšla v kuhinjo. Zdenka pa je žalostno gledala svojo ljubljeno lutko, kar se ta naenkrat zgane in začne čisto jasno in razločno govoriti: »Ali si žalostna, da ne znaš šivati?«

Zdenka se je silno prestrašila, že je hotela poklicati teto na pomoč. Ali lutka je vprašala kar dalje: »Ali bi se rada učila šivati?«

»Seveda!« je odgovorila Zdenka boječe.

»Jaz te naučim šivati. Poznam dobro vse šivalčke, pomagali nama bodo vsi!«

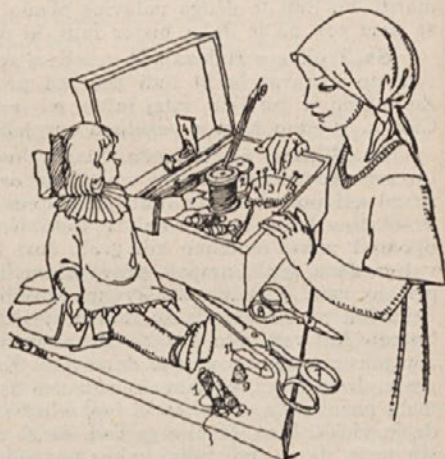
»Šivalčki? Kdo je to?«

»Tega ti zdaj še ne povem. Najprej reci, če se hočeš res učiti šivati!«

»Gotovo, prav gotovo! Prosim te, da mi pomagaš! Kako rada bi znala napraviti perilo in obleke tebi in potem morda celo še sebi!«

»Dobro je«, je sklenila lutka. »Torej na delo! Najprej moramo imeti šivalno skrinjico.«

(Dalje bo sledilo.)

Šivalna skrinjica: 1. cevke z belo nitjo; 2. vrentence z nitjo (špula); 3. blazinica za bucike; 4. zavojček igel; 5. vezilne igle; 6. klinček za zatego; 7. škarje; 8. škarje za gumbnice; 9. naprstnik; 10. avinčnik; 11. modra kreda; 12. košček voska.

¹ Lutka ali lilika ali pupa, punčka, pužka, ki se male deklice z njo igrajo.

KAKO SE IZOBRAZUJMO!

Nedavno me je moja soseda povabila, naj pridem poslušat na njen radio. Ker še dozdaj nikoli nisem poslušala, sem se s posebnim zanimanjem vsedla ter si nadela poslušalnik. V časopisu je bila naznanjena tista ura: »Dora Miklošičeva Dunaj, čita mladini bajke.« Dora je visoko naobražena vnukinja slavnega Ljutomerčana Miklošiča, ki mnogokrat čita pred polno dvorano polodrasle mladine. Kako lepo je čitala, kako ljubko, kako blagoglasno! Če je bilo kaj veselega, je bil ves glas v smehu, na žalostnih mestih je bil tudi ves glas drugačen, turoben, teman; včasih je čitala počasi, včasih hitela naprej; ob tem čitanju so se v moji duši porajale slike, kakor bi jih gledala z očmi.

Tudi v Ljubljani so imeli večkrat to zimo poučne in zabavne večere. Na teh so naši prvi pisatelji in pesniki: Finžgar, Silvín Sardenko, Župančič i. dr. čitali občinstvu lepe umotvore svojega duha.

Dekleta, storite tudi ve tako! Večkrat me prosite: »Pošljite nam lepa predavanja!«, potem pa se trudite in mučite včasih v noč, da se učite na pamet tisto predavanje. Ko pride ura predavanja, pa se vam zdi, da ste zopet vse pozabile. Nastopiti je treba. Zdaj pa držite same listek v rokah, ki vas včasih bolj moti nego podpira, ali pa si naprosite prijateljico, da suflira. Vsa vaša pozornost je obrnjena na to, da pač ne obtičite ali kaj izpustite; vsled tega je glas enoličen, predavanje gre naprej kakor bi ropotalo dobro namazano kolesce, ali včasih kolo tudi obtiči ali zaškriplje. Ko ste gotove, ste včasih prav izmučene, uspeh predavanja pa je večinoma neznaten.

Zato vam toplem priporočam: 1. Vadite se v lepem, blagoglasnem čitanju; čitajte pri dekliskih sestankih, kar ste našle lepega, v kaki knjigi ali časopisu. Pazite na pravilni naglas, ne hitite naprej, kakor avtomobil po cesti; kar je zelo lepo, se lahko čita večkrat. Vsako dekle se naj vadi v lepem čitanju vpričo drugih. Tudi to je umetnost. 2. Pri dekliskih sestankih naj bi se tudi vadile v lepem prednašanju pesmic, ki jih same najdete v raznih knjigah in listih. — Lepa deklamacija pesmic je umetnost, ki jo posebno potrebujejo bodoče matere. Ako zna mati lepih pesmic cel košek — na pamet, in povestic resnih in šaljivih, ima ljubeznivo sredstvo, s katerim dviga srcá in duhá svojih malčkov. Še danes se z ljubeznivo spominjam neke služkinje Cilke, ki je ob nedeljah priskočila včasih k nam in nam pripovedovala mične povestice; pa naše Ančke, pestunje svoje, tudi ne pozabim nikoli; vedno je z nami otroki pela ali nam pravila kake pesmice; nikdar nas ni tepla. Dekleta, vadite se v lepem pripovedovanju, v blagoglasnem čitanju, v vzornem deklamovanju.

Na dekliskem tečaju v Mariboru je č. g. svetnik Gomilšek predlagal, naj razpišemo tekme, naloge za naša dekleta. Dobro. Ko bomo imeli letos dekliske tabore, bomo imele tekmo v lepem pripovedovanju Slomškovih basni in prilik in drugih povestic, tekmo v vzornem deklamovanju pesmic, ki jih mora vsaka poiskati sama (Mat. Elizabeta, Silv. Sardenko, Gregorčič, Prešeren itd.), tekmo v blagoglasnem čitanju. Vadite se, da boste pripravljene.

M. Štupca.

DEKLIŠKE GREDICE.

Iz moje poštné torbice.

(Piše predsednica osrednjega vodstva Dekliških zvez v Mariboru.)

Milka Š. Prav, le piši spomine z dekl. tečaja, potem pa jih pošlji g. uredniku; bo jih rad sprejel. — Udeleženka iz Slatine: Zelo Te moram pohvaliti, da si napisal cel zvezek spominov s celjskega tečaja. Ko pridem v Slatino, ga želim vsega prečitati. Na svidenjel! — Muropoljska Orlica: Moram Te javno pohvaliti, tako dobro znaš »kučirati«, da Te lahko vsak fant zavida. Le še tako drži vajeti, ko »kučiraš« svoje Orlice in Orličice, da bodo vozile varno kakor Tvoj lepi konjiček, ki me je kljub gosti megli brez nezgode pripeljal v Veržej na kolodvor. Tudi krog mladih glav so dandanes goste goste megle, le dobro drži vajeti, da ostanejo vse na pravi poti, ki vodi k Brezmadežni. — Muropoljska Francka: Sem Ti res hvaležna, da daješ svojo preprosto obleko tako lep zgled. Ko pa spregovoriš, pa vsak spozna, kako bistra glavica je pod ponižno ruto in kako plemenito srce pod skromno obleko. Še ima Brezmadežna svoje »Bernardke« tudi med Slovenkami. — Mlinarska hčerka: Prav imaš, mlinarske hčerke ste lahko ponosne na Bernardko, ki bo v kratkem pristieta svetnicam. Naše mlinarske hčerke navadno niso tako revne kakor Bernardka, zato pa naj bi bile tem radodarnейše. Blagor ubogim v duhu ti, to boš tudi Ti, ako boš imela odprte roke in odprto srce. Porabi svoje odvišne dinarčke pred vsem za razširjanje dobrega tiska. — Studeniška grlica: Ne pozabim Tvojih besed, ko si mi naštel, da si naročena ne le na N. d., ampak tudi na »Kmetovalca«, »Slov. Gospodarja«, »Sadjarja« in »Vrtnarja«, »Glasnik«, »Bogoljub« in »Ilustrovanega Slovenca«, četudi težko prislužiš dinarčke. Ljubezen do bratov, ki se vesele vsake nedelje, da se zbero pri svoji dobri sestri, je res ono sveto veliko duševno materinstvo, o katerem sem govorila. Rada verjamem, da bratje iz ljubezni do take sestre ne kadijo. — Anica z Gorenjskega. Prav, da se obračáš do mene, ko nimaš več matere. Pomni: Ljubezen do fanta ni greh; molči, molči, ne izdaj se, ker se Ti zdi prevelik razloček stanu in imaš pomisleke, bo li hotel ravno zasnuti revno Anico, Prosi Boga: »Če je ljubezen v mojem srcu Tvoja iskra, moj Bog, razsvetli jo v velik ogenj in požar, ki uniči vse pomisleke. Če pa je tleča iskra zame izkušnja, potem pa mi daj, da jo zadušim in če bi tudi morala teptati lastno srce z nogami. Tvojo voljo mi daj spoznati! Marija, vodi svojo hčerko, le pogum, Anica! Bodi previdna, pozorna, išči mnogo dela in moli mnogo, pa bo v Tvojo srečo. Le mi še piši! — Jožica iz B. Kako bi Ti mogla zameriti, da si že dvakrat prišla za menoj? Lahkomiselna dekleta se me izogibljejo. Tvoja preprostost v obleki in v obnašanju mi je posebno všeč. Kaj hočem z visokimi glavicami v D. Z.? Po njih sadu jih boste spoznali. Ako bo D. Z. dobro drevo, mora roditi dober sad, modrih, veselih, poštenih deklet, ki si »bistrijo glave in ne dremljejo zaspane«, vsakemu zapeljivcu prodane — po Slomškovih besedah. — Miloduhteča svetnica Ti je všeč v sličici, a besede zraven so Ti pretrpke: »Mnogo, mnogo hočem trpeti. Prosila sem Jezusa za trpljenje.« — Tudi meni se tako godi kakor Tebi. Nič ne prosim Jezusa trpljenja, ampak le potrpljenja, ker pride trpljenje itak vsak dan samo. Če bom le temu kos, kar samo pride iz božjih rok, pa sem zadovoljna. To so izvoljenke božje, svetnice, ki tako govore kakor S. Celina. Bog pa ne zahteva od vseh, da bi govorile tako. Bodimo le potrpežljive in molčéče v trpljenju, pa bo zaenkrat dovolj. — Hajdinska. Želiš, da napišem članek »fant, deklet«. Bom, pa bojim se urednikovega koša. Za danes kratko: Nepopačeno deklet v vsakem fantu lestvico, ki jo lahko nasloni gor v nebo ali spusti v globino pekla. Ona pojde po lestvi naprej in potegne fanta ali gor v nebesa ali dol v pekel. Mlad vseučilišnik, ki se je enkrat dal zvabiti lahkomišelnim puncim v greh, mi je ves skesan priznal: »Ko bi mi moje deklet v domovini ne bilo dovolilo vsega, kar sem hotel, bi jaz nikoli ne bil zabredel v tujino; bil je iz Male Rusije. Fant, ki Te res ljubi, se Te brez Tvojege dovoljenja ne bo dotaknil niti z mezincom, ako Te spoštuje, časti, občuduje, kakor Ti zatrjuje. Videl bo v Tebi svojega angela, ki ga gleda in spremlja, četudi bi bil v deveti deželi. Čista dekliška ljubezen in zvestoba je tisti »radio«, ki prenaša na perotih hrepenenja in molitve vsako uro tihe opomine ljubljenemu fantu, da se ne zmoti, da ne zabrede v zanjke brezvestnih deklet, ko se pa vrne, Ti veseli in mirno pogleda v oči, rekoč: Ali si tudi Ti ostala zvesta — danes moja nevesta? — Prišel sem zdrav na duši in telesu po Tebe, bela golobica, ki si vedno plavala nad mojo glavo. — Nepozaben mi je trenutek, ki sem ga doživela, ko je nekoč bogat drznež hotel poljubiti revno dekletce sredi družbe; umaknila se je zardela in zaklicala: »Ne, ne, prvi poljub mi bo dal moj ženina dan poročja; potem je zbežala. Osramočen je prebledel bogatin, vsi so šli iskat deklet,

ki se je skrilo v vrtu; od daleč jo je prosil bogatin, naj se vrne, saj je nihče ne bo silil, da bi pila z gospodi bratovščino itd. Vsa družba je bila revnemu dekletcu hvaležna, ko se je vrnila ter zopet zatrdila: »Na dan poroke moj ženin, drugi nihče na svetu.« Navzoče gospe so ji izrekale svoje občudovanje in ji prorokovale srečo. Bila je vesela in prijazna kakor prej, za kar ji je bil najhvaležnejši drznež sam. Drugič še več o tem. M.

Materinski dan.

(Terezinka, Sv. Jurij ob Ščavnici.)

Kmalu pride 25. marec, Vaš dan, posvečen Vam, drage matere. Kako Vam naj povrnemo Vašo brezmejno ljubezen, Vaše velike žrtve, ki ste jih darovale za nas, svoje ljubljence? Kako vestno ste v naši otroški dobi pazile na vsak naš korak, kako skrbno opazovale vsak naš dihl! Sebi ste pritrgovale boljši kruh, samo — da ste mogle zadovoljiti nas.

Kako smo Vam povračali? V prav slabi meri! Vemo, da Vam tudi pri najboljši volji ne moremo povrniti niti enega dela Vaših žrtev. Saj so matrne žrtve tako velike, da jih lahko popolnoma poplača samo Bog. Vendar si prizadevamo, da se Vam vsaj malo oddolžimo. Kaj bi Vam torej bilo najljubše vezilo k Vašemu dnevu? Slišim Vas, verne matere, da odgovarjate: ostanite zveste Bogu, saj kdor Boga ljubi, ljubi tudi svojo mater! Vaš cilj naj bo Bog. Da, hočemo stremeti za tem ciljem in v znak ljubezni 25. marca darovati sveto obhajilo za Vas, ljube matere. Prosimi hočemo Jezusa, da Vas ohrani še mnogo let, ker le po vernih materah se bo preobrazil svet.

Cilka iz Konjic. Mogoče se Ti bo malo čudno zdelo, da se še upa katera izmed naših deklet spregovoriti na tem mestu. Pa nismo tako zaspana konjiška dekleta! Dolgo sem čakala, da se bo prvi oglasil kateri naših fantov. Hočejo biti povsod prvi, tukaj so si pa le malo predelgo zaspali. Jih pa le enkrat prekašamo me dekleta. Zdaj, ko so pritisnili mrzli zimski dnevi, bi si utegnil kdo misliti, da smo tudi me konjiške Orlice pobegnile za toplo peč. O, pa nismo hotele posnemati naših fantov! Prav živahno se shajamo vsako nedeljo in včasih tudi ob delavnikih pri telovadbi; 16 nas je. Drugi mesec bomo imeli akademijo. Pridno vadimo proste vaje, ki so letos nad vse lepe. Pa tudi s kakšno simbolično vajo se hočemo postaviti. No, pa da ne bo kdo rekel, da se Konjičanke samo bahamo, vam povem, da smo lansko leto pri tekmah dobile drugo častno diplomu. Letos pa, če Bog da in naša dobra volja, bomo dobile prvo. Bojda bomo imeli letos okrožno prireditev pri nas. Če pridete gledat, boste videli, da tudi tukaj ne bomo med zadnjimi. Povabimo Vas, dragi naročniki in naročnice N.d. in tudi Vas, konjiški fantje, če se boste do tačas kaj zbudili iz dolgega zimskega spanja, da pridete na Materinski dan dne 25. marca pogledat, kaj vse zmoremo me konjiške Orlice. Potem nam boste pa morali potrditi tudi Vi, naši fantje, da konjiške Orlice res znajo nekaj skupaj spraviti. — Milijonček pristrčnih pozdravov g. uredniku, vsem bralcem in bralkam N.D. in pa tudi našim konjiškim fantom, da bi se kaj kmalu prebudili in bi se tudi od njih kateri postavil v N.d., če se upa. (No, fantje konjiški, bolj Vas pa Cilka ni mogla prijeti! Ali ste res taki zaspanci? — Ur.)

Dekle iz št. Ilja v Slov. gor. Že večkrat sem sklenila, podati par vrstic v dekliske gredice, ali vsakokrat mi je zmanjkalo poguma, ko sem se spomnila urednikovega koša. Danes pa sem se neustrašeno odzvala! Prav rada čitam Naš dom ter ga vsak mesec težko pričakujem. Iz njega zajemam veliko poučnega in koristnega, pa tudi uganke mi delajo preglavice. Dandanes je potrebno, da je mladina izobražena. Pa kje se naj izobražuje, mari v gostilnah in v slabih družbah? Ne, tega bi se morala izogibati. Segati bi morala po dobrih knjigah, kakor na primer Naš dom; ta list je naši šentiljski mladini kaj ljub gost. Če nam je zdaj ob teh dolgih zimskih večerih prekratek, pa se še poslužimo knjižnice prosvetnega bralnega društva. Le dobra knjiga je naša prijateljica. Tudi zabav nam ne manjka. 5. februarja so naši mladi igralci igrali igro »Domen«, ki se je pod vodstvom vnetega č. g. kaplana prav izvrstno obnesla. Bog živi! (In še kaj! — Ur.)

Mladenka iz št. Vida pri Grobelnem. Zanimivo je čitati, kako se gibljejo naša društva po Sloveniji. Iz našega kraja pa se nič ne sliši. Se-li mar mi nič ne gibljemo? O, pa še kakol! Ko si komaj oddahnemo od ene veselice, že je prireditev druge z zelo mičnim sporedom: godba, ples itd., to vse v gostilni. To je nekaj za Te mladina: v resnici pa ni za Tebe! Kličem Ti! Proč s pijančevanjem! Proč s plesom, ki Ti izkoplje prezgodnji grob! Proč z vsako grdo strastjo, ki ni vredna mladine! Kdaj se bode našlo tudi za nas plemenito srce, katero bi nas zbralo v dobra društva, ki bi nam nudila poleg izobrazbe tudi pošteno zabavo! Plemenito srce, katero bi se zavedalo, da ako ohrani narodu pošteno

mladino, mu ohrani zaklad neprecenljive vrednosti. Naj končam, ker je to glas vpijočega v puščavi! (Torej nimate Dekliške zveze? Obrnite se na gđc. Štupco! — Ur.)

Plešivica. Bliza se čas, ko se bo začela vsa narava vzbujati iz zimskega spanja. Začelo bo vse zeleneti in cveteti. Kmetič bo pričel zgodaj vstajati, šel bo orat in pripravljati za novo setev. Viničarji bodo prekopali vinograde, da bo zrahljana zemlja dobila novih moči. Enako naj bi se začela dramiti iz zimske otroplosti naša mladina. Kmalu naj zaveje topel spomladanski vetrič ter oddali led naših src, da se bo začelo med nami pravo spomladansko življenje. Res nas je že precej okrog N. d. pa še vse premalo. Dragá mladina, zbudi se vsaj zdaj, ko bo posijalo toplejše spomladansko solnce. Naroči si N. d., dopisujte in rešujte ugankel! Moralo bi nas biti vsaj 10 tisoč naročnikov letos, drugo leto pa enkrat toliko. Vsakdo izmed nas ve, da ima po kakem storjenem delu nekaj prieten občutek. Enako jaz, ki prodajam N. d. Ni baš prijetno to opravilo. Greš od hiše do hiše in priporočáš ter ponujaš ta krasen list, pa Ti pravi eden, da nima denarja, drugi zopet, da ne utegne čitati. Pa nazadnje se le posreči, da razpečáš vse izvide. Pa mi reče eden ali drugi: »Kaj pa imaš od tega, da se s tem pečáš?« Odgovorim mu: »Nič drugega kakor sladko zavest, da nekaj storim za našo mladino.« Resnica je, da sedaj v zimskem času ubogi viničar cele tedne ne zasluži niti pare, prodati pa nima kaj, a potrebuje vedno nekaj. Toda sedaj, ko se bo delo odprlo in z njim zaslužek, bo že boljše. Gledati moramo, da spravimo naš list najprej v take hiše, kjer se nahaja kak nasproten list in videli bomo, da bo dober izpodrinil slabega. Torej mladina, na delo za dobro stvar! Sestrski pozdrav vsej zavedni mladini! — Micica Fistrovič.

Tončka iz Rečice. Ko sem v »Slov. Gospodarju« čitala, kako poučljiv je Naš dom za mladino, sem si ga takoj naročila. Z velikim veseljem prebiram prvi dve številki in tudi hočem, da se vsaj malo razširi po našem trgu. Torej Savinčanke, agitirajmo za naš ljubi N. d., da ne bomo med zadnjimi, kakor piše v zadnji številki gospod urednik, in prav ima. Moja prijateljica Milka me vedno vprašuje, kdaj bo vendar dobila N. d. Ga komaj čaka. Dal Bog mnogo takih navdušenih novih naročnikov! — Fürst Antonija.

Pozdrav iz Egipta. Cvenk Antonija, doma iz Šoštanja, nam je poslala iz Aleksandrije goreče pismo, kjer pozdravlja vse naročnike N. d. Prosi, da bi ji poslali kaj časopisov in krščanskih knjig. Naslov: Nio Sesastus 18/II., Alexandria, Egypte.

Sv. Jurij ob Taboru. Vem, da se še iz naše šentjurske fare ni nihče oglasil. Zato sem se jaz ojunačila, da si g. urednik ne bi mislil, da res vsi spimo. Malo nas je naročnikov N. d. v šentjurski fari. A upam, da bo kmalu dobil v vsaki hiši svoj prostor. Dandanes se vse organizira, obrtnik in delavec, staro in mlado, le dekleta in fantje z dežele se ne zanimajo za organizacije, čeravno jim je naravni nagib k temu nagnjen; saj si vsak fant in dekle želita tovarišije. Nauki so lahko prav pametni, a če bo tovarišija neumna, tudi ti postaneš rejf ali slej tak. Šentjurčani, v vsako hišo Naš dom! — Mici G., Šmiklavž.

Marija Rojko, Jareninski dol: Naš dom sem Ti naročil za god. Tvoj brat Ludvik.

Poljčane. Na poziv gđc. Štupce zaupam kratko poročilo o delovanju D. Z. v Poljčanah. Kako trdno in kako dolgo smo mirno spale, ne zaupam širši javnosti. Ni potrebno, da nas posnemate. Zadnji sestanek nam je pod vodstvom č. g. kaplana dobro uspel. Na materinski dan mislimo. In še na nekaj nismo pozabile! Na — pust! Pust nas hoče malo zasmehovati, da bomo mesto: krape pekle — klado vleklo — ali uganete, zakaj? Nič ne de, ako bomo potegnile vse, bomo njej že kos! Jožefi od Sv. Barbare srčna hvala za voščila in srečno razporedje N. d. Gđc. Štupco vabim na pomlad na »kavico« v Poljčane, in vse tečajnice mariborskega deklškega tečaja pozdravlja — Tončka iz Poljčan.

Tremerje. Na dopis iz Braslovč se moram oprostiti, če sem mogoče zanimala prevelik ogenj, in bo katera rekla: »Ta Ela je pa res preveč radovedna!« Pa naj le reče in naj se tudi katera oglasi v N. d.; še poprej kakor se bo fant iz Braslovč na potovanje podal in poročal o pridnih Savinčankah. Pa le vzemite na pot en koš N. d. in jih pridno razdelujte po obširni Savinjski dolini, kakor tudi proti Celju, ker tam še mogoče na nekaterih krajih N. d. nimajo. Ko boste vsega razdelili, še pa le pridite v Tremerje, pa če mogoče katero nedeljo, da boste tudi Orle v Društvenem domu lahko obiskali. Ko bi mi tukaj v naši vasi bili tako srečni, kakor ste v Braslovčah in še marsikje drugje, da bi imeli Društveni dom, bi se mladina vse boljše počutila. Ali se bo oglašil še kdo drug iz Tremerij ali iz Košnice? Priporočajte Naš dom, kjer ga še nimajo! — Ela iz Tremerij.

Sv. Venčesl pri Slov. Bistrici. Srečno jo je primahal moj prvi dopis mimo urednikovega koša, čeprav je še bil morda nekoliko šepav. Zato pa Vam hočem podati zopet kratko poročilo iz našega, še nekoliko zaspanega kraja. Sicer si boste mislili o nas, češ, zvela jih je zima mraz. Iz zaspanega kraja, pravim! No, ta primek nam je v preteklih letih še vrlo dobro pristojal. Toda v bodoče bo moral izginiti, kakor sneg pred solničnimi

žarki. Kajti tudi k nam je prispelo letos okrog 25 N. d. (dočim so samevali lani le trije). Pa mi bodele morda dvomljivo odmajevali čes, kako pa smo mogli to doseči, saj nimamo društva. Res je, da moramo misel na ustanovitev kakšnega društva skriti v najskrivnejši kotiček srca. Radi tega pa nam tudi še ne sme upasti pogum. Saj nam ravno tukaj pride na pomoč N. d. kot naš najboljši svetovalec, kličeč nam: Glej, Naš dom vse ti ponudi, le jemat od njega ne zamudi! Zajemljimo torej marljivo iz njega, saj ima oba predala, pouka in zabave, vedno zvrhano polna. Vas pa, gospod urednik, prosim, da kadar bo priromal dopis od Sv. Venčesla, obrnite usodni koš tako, da bo imel dno na vrhu, ker pred njegovim prepadom ima naša mladina še velik strah. Bog živi! Vsej družini pod krovom Našega doma pošilja srčne pozdrave — dekle od Sv. Venčesla.

Okoslavci. Z veseljem sem sprejela N. d., le žal, da ga že prej nisem naročila. Vse mi zelo ugaja. Zagotovim Vam, da ne bom samo bralka, temveč hočem biti tudi sotrudnica, razširjati ga in včasih poslati kaj v njegove predale. — Trezika Ketiš.

Mozirje. Da ne bi treba fantom odgovarjati na vprašanja, kako se imamo savinjska dekleta, sem se ohrabrila jaz. V Mozirju se živahno giblje, imamo D. Z., Orla in izobraževalno društvo, ki pod vodstvom gospoda kaplana vse dobro napreduje. Dekleta hodimo k mesečnim sestankom Dekliške zveze, fantje pa k telovadbi Orlov. Da nam ob nedeljah ni dolg čas, si izposodimo knjige v društvu. Kako kaj drugod po naši lepi dolini? Dekleta, oglasite se! V februarški številki čitam na koncu dopisa iz Braslovč, da je Savinjska dolina pri N. d. bolj zadnja. Fantje in dekleta, ali ni to sramota, da se ne brigamo bolj za ta krasen list? Zatorej, zganimo se in pridno ga prebirajmo, pokažimo ga tudi onim, ki ga še nimajo, da si ga naroče. — Dekle iz Mozirja.

Št. Ilj pri Velenju. Po dolgem času se zopet oglašam v Našem domu. Ker sama nisem pisala, sem tem bolj skrbno prebirala pisma drugih deklet. Sicer tudi pri nas delamo in se trudimo, a kakor vidimo, ste drugod še vse bolj marljive. Naše prosvetno društvo je letos tako napredovalo pri svojih udihi in novih knjigah, da je veselje. Tudi na Naš dom imamo precej novih naročnikov; stari so ostali tudi zvesti. Kako si hočemo ta Naš dom, že itak lep in prijazen, napraviti še lepši in vabljivejši? To ni delo gospoda urednika, marveč zavedne slovenske mladine! Ne ustrašimo se dela, kajti nepozabni Slomšek je z nami. Na šentjanski peči in Zg. Ponikvi pač ne najdejo pota v Naš dom. Vzdromite se na toplem zapečku! Lani Vas je podrezala Lenčka, a niste se ji odzvale. Jaz grem pa kar v sredino in kličem z močnim glasom, rekoč: Dekleta! Pridite v Naš dom v obilnem številu, kajti čaka nas obilno dela v njem. Hočemo si pripraviti naše dekliške gredice, na katere moramo sejati in saditi različne cvetlice in rožne grme. Prav na sredino pa hočemo vsaditi žlahtno drevesce dobrega čtiva, kaj ne. Dal Bog, da vzraste v močeno sadu, ki bo raztezalo svoje ogromne veje širom, naše domovine. Na njih že visi polno sadu, dobre in koristne knjige ter že sedmi tisoč Našega doma in nebroj Vigredi. Le nikanar se ne bojte urednikovega koša! Sicer je ta pošast res velika, pa ima tudi pokrov. Čim več nas bo, ki dopisujemo in delamo za Naš dom, tem večkrat bode kljub ogromnim skrbem gospod urednik pozabil odpreti košev pokrov. Tudi jaz sem že bila parkrat v urednikovem košu, a zato še ne vržem puške v koruzo. Drugič se pa le srečno prelinem skozi — in evo, pa sem spet srečno v N. d.! — Rozika iz Št. Ilja.

Sv. Jakob v Slov. gor. Naš dom nam je v letu 1927 prinesel mnogo koristnih reči. Sedaj je šlo to leto v večnost, veliko dobrega je bilo storjenega, ali bilo bi še lahko več. Posebno sedaj, ko so dolgi zimski večeri, bi se menda dalo kaj storiti. Kaj le počnejo dekleta in teh dolgih večerih, predica ni nobena, ker se je ta lepa navada od nas odtujila; samo za spanje pa tudi ne smemo biti. Me dekleta bi morala biti bolj živahna in krepka, da bomo za zgled drugim. To leto, ki se nam je približalo, nam naj prinese po božji volji obilo sreče, zdravja in veselja, da bi lahko vse storile, kar bi bilo za naš blagor v bodočnosti; zlasti ustanovitev tako važne in prav delavne Dekliške zveze. V tej zadevi pa prosimo razne voditelje teh zvez, da nam pridejo na pomoč, ker si ne vemo same pomagati. Vse sestre mile in širne Slovenije prosim, naj se v tem letu spet potrudijo za tako zanimive in koristne dopise; sedaj vas iskreno pozdravlja — mladenka Mimika.

Prihova. Če potuješ po državni cesti iz Slov. Bistrice proti Konjicam, te kmalu pripelje pot skozi našo faro. Približno v sredini pota, male pol ure od državne ceste, te na desni strani že od daleč pozdravlja prijazni hribček, na njem cerkev Matere božje na Prihovi. Cerkev je stara približno 500 let. Notranjščina je zelo prikupljiva, posebno krasni veliki oltar: Marija je ogrnjena s plaščem, pod katerim se zbirajo zastopniki raznih stanov. Na levici ji sedi božje Dete, dva manjša angelčka jo kronata, dva večja pa pri okviru asistirata. Je tudi romarska cerkev, in vsako leto prihiti 15. avgusta precejšnje število romarjev. Podružnica Sv. Jošt, dobre četrte ure oddaljena, te prijazno

vabi z nasprotnega hribčka. V okolici se razprostirajo lepi vinogradi z dobro vinsko kapljico pod imenom Kacjek. Vodita in paseta po večini dobro misleče ovce dva dušna pastirja. Tema se imamo zahvaliti, da je večinoma vsa mladina zbrana pod zastavo Marijino. Imamo tudi izobraževalno društvo. Dekleta rade segamo po dobrih knjigah iz knjižnice. Tudi dobrih časopisov ne preziramo. Sedaj se ne boste več čudili, kdo in zakaj smo me Prihovljanke tako brihtne! Samo nekaj mi še leži na srcu. S prvim dopisom v N. d. so se nekatera dekleta čutila užaljene. Če imamo kikelce urezane nekoliko po novjšem kroju, nam pač tega nihče ne bo zameril, samo da smo dostojne; radi tega še nismo moderne. Da pa še nismo zašle v te pogubne okove, se moramo zahvaliti našim poštenim krščanskim mamicam. Torej, dekleta, bodimo si prijateljice in kot sestre, ker le v slogi je moč. Potem bomo z lahkoto marsikaj dosegle. Preganjanja se pazi in razpora — Sovraštvu v srcu ne dajaj prostora! — Micika Bukovnik, dekle iz Prihove.

Sv. Jurij ob ščavnici. Kako smo obhajale Orlice pust. V nedeljo, 19. februarja smo imele sestanek, ki je bil vsem dekletom v razvedrilo. Zapele smo nekaj pesmic, med tem je sviral gramofon. Bili sta dve deklamaciji in en govor. Potem so naše mladenke plesale na razne pesmice; me telovadke pa smo v krogu rajale. Sicer nam je gramofon delal mično zabavo. Sestanek smo zaključile s pesmico »Venček na glavi ses«. Mnogo srečnejše je dekle, ki zahaja v našo družbo, nego tisto, ki si išče družbe v gostilni na plesnih venčkih. Zatorej, dekleta, pridružite se nam, boste videle, da vam ne bo žal. — Rezika.

Halo, dekleta in fantje! Ali ste čitali pogoj g. urednika: na 32 straneh N. d. z 10.000 naročniki? Zdaj nas je šele 7 tisoč. Štajerska mladina, kje tičiš? Braslovčan, le brž na noge, vasovat z N. d. med brhko, a zaspano Savinjsko mladino! G. Ela ne bo prav nič ljubosumna. Prleški fantje pa ne bodite strahopetni! Saj se me dekleta tudi ne bojimo. Marsikdo misli, ako ima N. d. naročen, je že vse storjeno. Kaj takega velja za druge liste, kjer mi nimamo prostora in tudi ne pravice brbrati! Gospod urednik, dajte še malo prizanestil! Sklicujem se na pomoč g. Kranjca, da bi za ta čas škarje skril, dokler se ne doseže 10.000. Šentlenarčan od Škofje Loke pa naj spet kaj pove! — Zalka Kuplen, šivilja v Mariboru, Koroška cesta 7.

Prihova. Vzela sem v roke zadnjo številko N. d. in se čudila, da sta zopet dva dopisa iz Prihove. Tako so me prsti zarsbeli, da sem tudi morala pero v roke vzeti. Pridruživ se 3 dekletom iz Prihove in kot četrta jim bomo pomagala. Začnimo me delati za dobro stvar, ker se mogočni ne brigajo. Prav ima tretje dekle iz Prihove, da je treba ognjišča, kjer se bomo zbirale in ogrevale. Prostora nam dosedaj manjka, kar smo videle pri zadnji tomboli. Voljo imamo dobro. Samo pisati po časnikih bi nič ne koristilo. Začnimo delati za dom. Zberimo se enkrat vsa štiri dekleta iz Prihove skupaj in se pogovorimo, kako bi prišle do pravega prostora in poiščimo vzrok, zakaj je zadeva Društvenega doma padla v vodo. Vzemimo si za zgled tako malo župnijo Žiče, kjer so se tako navdušeno lotili društvenega doma. 4. dekle iz Prihove, (Na Prihovi vre, vre! Kaj boste skuhale? Ali bo jeseni Društveni dom že stal?! — Ur.)

Naglost nikdar dobra ni, najmanj pa velja, kadar se človek v nov stan odpravlja.

(Slomšek mladeničem in mladenkam.)

Žalost in veselje v družini »Našega doma«. Umrli so sledeči naročniki: Lagoja Viktor, Prevalje; vlč. g. Turšič Leopold, župnik v Krškem; Robič Janez, vpokojen šolski ravnatelj v Ljutomeru. — Poročila se je naročnica Marica Meško roj. Župec iz Zagajčev v Sobotince pri Moškanjcih.

Naši dobrotniki. Klobas & Smolčnik, Slov. Gradec 25 Din, vlč. g. Kumer Karol, župnih na Prihovi 100 Din, Silvin Sardenko (dr. Al. Merhar), stolni kanonik v Ljubljani 30 Din, dr. Al. Juvan, mariborski župan 100 Din, Robert Košar 50 Din, Hranilnica in posojilnica Vurberg 20 Din, Posojilnica Sv. Lenart v Slov. gor. 120 Din, Mat. Obran, Maribor 30 Din. S prejšnjim 1360 Din. Prisrčna hvala tudi vlč. g. Lorgerrju, duhovniku v škof. pisarni, ki nam je pridobil znatno število naročnikov!

Dopisnikom! Vsaka stran Našega doma nas stane 360 Din. Ker je na eni strani približno 60 vrstic, nas velja vsaka vrstica 6 Din. Ali pišete vedno tako zanimivo in jedrnato, da je vsaka vrsta vredna tega denarja?

ROPARSKI POGLAVAR.

(Povest. Po Jos. Eckerskornu. Z dovoljenjem »Missionsdruckerei, Kaldenkirchen, Rhld.«)

Kaj se je doslej zgodilo? Strašni roparski poglavar Ris, ki kraljuje s svojo četo visoko v mehikanskih planinah v »Hudičevem gnezd«¹, je ubil pri Sv. Antonu v Severni Ameriki nekega goljufa; zasledovalcem je ubežal. Isti čas so roparji izvabili staro, dobrotljivo gospodično Elen iz mesta Los Anheles v svoj brlog, da bi od njenih prijateljev Sonorovih in od sorodnika Golden izvabili denar. Golden je ničvreden hinavec, Sonoro pa je bogat in pošten trgovec, ki ima dva sina: eden je pater Anton, misijonar v Meksiki; drugega sina Matea so brezverci zapeljali in je izginil. Naš rojak Džon Zagorec je znamenit lovec in prijatelj nesrečnih. Napravil se je na pot, da najde Elen. Grede se je spoznal z indijanskim poglavarjem Mojdom, ki je kristjan in so mu roparji odpeljali hčer Aceno, da bi bila roparski kuharici Pazi, neumni zamorki, za dekle. Zagorca in Mojada vodi pot mimo mesta Akapulka, kjer hoče neka blebetava gospa Paledra Zagorca pridržati in z nečakinjo oženiti. Nad Akapulko se je Zagorec prvič srečal z roparji in si komaj rešil življenje. Ris ni navaden razbojnik, temveč dela po navodilih tajnega protikatoliškega društva »Dol s Kristusom!« Temu društvu je predsednik advokat Piro. Ravno zopet so Risovi roparji, med njimi grbavi Robo, Coro itd., na Pirovo povelje ujeli katoliškega duhovnika.

Krvav je bil in zvezan, oči so mu gledale bolno in vdano.

Acena ga je poznala; bil je znameniti meksikanski misijonar pater Jožef, ki ji je dal nekoč podobico s trnjem kronanega Zveličarja; še zdaj jo nosi na prsih. Planila je pred roparje in pokleknila:

»Prosim vas, pustite patra! Saj vam ni nič storil!«

Surovo so jo odrinili in ji zagrozili z nožem. K sreči je prišla Paza in odpeljala dekle s seboj; bogve, kako se bi ji bilo drugače godilo! Acena je bila vsa iz sebe; še bolj je trpela, ko je videla, kako je pater zašepetal blagoslov nad njo. —

To vse se je zgodilo že pred tedni. Patra so zaprli v posebno, temno celico; niti Paza ni mogla do njega. Niti on, niti tista ženska, ki so jo imenovali »gospodično Elen«, nista dobivala tople hrane; niti čiste vode ne, temveč požirek iz gnojnice.

Kaj pa je storil pater? Paza se je izogibala Aceninih vprašanj.

Včeraj je bil v »Hudičevem gnezd«¹ neki gospod, zelo lepo oblečen in z očmi kakor jastreb. Acena je prisluškovala; »gospod Piro« so ga klicali roparji. Govorili so o ujetem patru, pa tako tiho, da jih Acena za ste-no ni razumela. Le to je razločila, ko je rekel Piro: »Ta je naš največji nasprotnik; s sveta mora izginiti!« Pri tem je grbavi Robo zamahnil, kakor da hoče koga zaklati.

To je bilo včeraj! Danes je Robo navsezgoda nekam odšel. Proti »vražji skali«² je šel, tam, kjer zija grozni prepad; toliko je Paza odgovorila na Acenina plaha vpraševanja. Ali je vzel patra s seboj? Kdo ve.

Ko sta pripravljali kosilo, je nenadoma vprašala Acena: »Paza, ali me imaš res rada?« »Zakaj me vprašuješ?« je odvrnila Paza neprijazno. »Rajši mešaj polento in me pusti pri miru!«

»Paza, ne jezi se! Moram te nekaj vprašati.«

»No — kaj pa?«

»Kaj je storil pater Jožef, da so ga ujeli?«

»Tega ne razumeš, tudi če ti povem.«

»O, Paza, jaz razumem več kot ti misliš.«

»Če ti povem, ne boš znala držati jezika za zobmi; potem se bo Coro razjezil in naju tepel.«

»Paza, klepetava nisem in bom tiho kakor miš. Povej mi!«

Paza se je vdala in je tiho pošepetala:

»Ali si videla včeraj onega finega gospoda iz mesta?«

»Onega, ki gleda kakor jastreb?«

»Pst! Bolj tiho!«

»Videla sem ga, ko sta z Robom govorila.«

»Vidiš, ta fini gospod je advokat Piro. Prijatelj našega poglavarja je. Toda katolike in posebno duhovnike sovraži. Veš, je še mnogo takih gospodov, ki tudi sovražijo duhovnike. To so mogočni gospodje, ki so na vladi; postave in zakone proti Cerkvi so napravili; duhovniki pa teh postav ne poslušajo.«

»Prav imajo! Duhovnik mora Boga bolj ubogati kot take protiverske gospode«, je rekla Acena.

Paza jo je debelo pogledala; ni je razumela:

»Kaj govoriš, Cena? Kdor mogočnih gospodov ne posluša, ga kaznujejo. Patra Jožefa so tudi le radi tega ujeli, ker je proti tem gospodom pridigoval. Kaznovali so ga.«

Paza je mešala po skledah, kakor da se je vnela. Uboga zamorka ni mogla razumeti Acene, ker je bila sama kakor žival, ki ne ve za nič lepšega, kot za poln želodec.

»Kaj pa hoče človek več«, je modrovala Paza, »kot spati, dobro jesti, da je zdrav in te ima gospodar rad!«

Aceni so se bliščale solze v očeh; zdaj je vedela, kaj je s patrom.

»Ne, Paza, to ni dovolj! Saj nismo ustvarjeni za ta svet; imamo vendar dušo. Pater Jožef je to rekel. Tudi ti imaš neumrljivo dušo; vse nas hoče Bog po smrti sprejeti v lepa nebesa. Hudobni ljudje, kakor Piro, tega nočejo; oni služijo hudobnemu duhu. Zato kujejo brezbožne postave in preganjajo duhovnike.«

Mar je tako govoril otrok? Paza se je z odprtimi usti čudila. V roki je držala kos kruha, s katerim je obrisala mastno ponev; od začudenja ga je pozabila nesti v usta.

Žalostno je stala pred njo krščanska indijanska deklica; v rosinih očeh ji je gorel svet ogenj; take so morale biti deviške mučenice v prvih stoletjih krščanstva.

Paza je zmajala z debelo glavo in zamrmrala: »Molči! O tem nočem nič več slišati! Vtaknila je mastni grizljaj v usta in je nadevala drv na ogenj. Skozi okno sta videli ženski, kako je odhajal Coro z dvema roparjema. Zato je Acena glasno nadaljevala:

»Tako je, Paza! Bog pa bo nekoč vse hudobneže sodil. On sicer dopušča, da preganjajo duhovnike; ali Njegova Cerkev bo vendar zmagala. Tudi mene bo rešil in bo pripeljal mojega očeta.«

Paza se je zakrohotala: »Odkod veš to, ti klepetavček?«

»Ker vsak dan molim zato«, je Acena resno odvrnila.

»Moliš! Kaj je to?«

Zdaj pa se je Acena zasmejala: »Ti niti ne veš, kaj je molitev? Molimo takrat, kadar se pogovarjamo z Bogom tako kakor z očetom. On nas usliši, če se mu zdi prav.«

»Odkod veš vse to?« se je obregnila Paza, ker ji ni bilo prav, da bi jo tak otrok poučeval.

»Vse to vem od patra Jožefa.«
»Seveda, vedno ta pater Jožef!«
»Tudi mamica mi je to rekla. V naročju me je držala in me učila. Zdaj molim vsak dan, da bi prišel oče pome.«
»Ali veruješ v to? Saj te oče ne bo našel!«
»Moj angel varuh mu bo povedal, kje sem.«
Zamorka je zopet zijala: angel varuh — kaj je to? Ko ji je Acena razlagala, je vrgla masten kos mesa v posodo in zamahnila: »Neumnosti!«
»Niso neumnosti! Če boš pametna, boš tudi ti molila, da prideš v nebesa.«

Zamorka se je zarežala: »Kaj naj počnem v nebesih? Zate so že dobra; jaz pa sem tukaj zadovoljna, če imam vsak dan dosti pečenke.«

Zdajci je vstopil Coro in ježno gledal.

»Ali dovolj paziš na dekle, Paza?« je revsknil.

»Gospod, ne bojte se!« Paza si je obrisala mast z nosa, v roki je še držala kos mesa. »Acena mi je zvesta, ves dan jo imam pred očmi, ponoči pa jo zaklepam.«

»Ti si odgovorna zanj! Saj še poznaš moj bič?«

Paza je tiho zagodrnjala; Coro pa je nadaljeval:

»Nocoj boš dala sod piva na pipol!«

Pazin obraz se je razkošatil, kakor vedro nebo; silno rada je imela pivo: »Pivo? O, to je dobro! Paza vesela!« in si je obliznila debele ustnice.

»Ga boš tudi dobila«, je rekel Coro dobre volje. »Prišli bodo namreč tovariši. Glej, da bo kaj dobrega za pod zobel!«

»Paza bo gledala in gospodje bodo zadovoljni«, je odgovorila Paza.

»Da, da! In Acena bo prinašala pivo! Glej, da bo vse v redu!« S temi besedami je Coro odšel.

Gospodična Elen.

Zgoraj pod streho je ležala Elen v tesni sobici na kupu gnile slame. Na obrazu ji je bilo grozno trpljenje. Edina tolažba ji je bil še pater Jožef v sosedni celici; kljub Corovi strogosti se ji je vendar posrečilo, da je vsaj skozi stene sprejemala vsak dan patrov blagoslov. Od danes zjutraj patra ni več. Strašne slutnje je imela: Ne bo ga več!

»Kaj bo z menoj? Kaj bo! Prisilili so me, da sem pisala po denar, da se odkupim. Ali me bodo izpustili, ko pride denar? Ali pa —?«

Razkuštrana in obupana je sedela in stiskala rožni venec. Siva tema jo je obdajala in zrak je bil gnusen.

Zunaj so zašumljali koraki. Hlastno je skrila rožni venec, ker je vedela, da bi ga ji roparji neusmiljeno vzeli. Prišla pa je Acena. Skrivaj je prinesla ubogi gospodični mleka. Željno ga je Elen pila, potem ji je Acena z ljubeznijo gladila in česala lepe, dolge lase. Deklica je govorila o svojem upanju, o Pazi in o molitvi za rešitev.

»O, Acena! Ti še lahko upaš. Le moli, dekle, moli!«

»Gospa, Vi morate tudi upati! Če Bog za rožice tako skrbi, tudi naju ne bo pozabil. Čakajte, spet Vam bom prinesla rožic; potem morate biti veseli in mi zopet kaj pripovedovati o Materi Mariji!«

Žalostno se je Elen nasmehnila: o, saj zanjo ne bo več rešitve in prostosti! Ponoči jo je strašilo, kakor da čuje umirajoči krik patra Jožefa.

Vedno jasneje ji je postajalo, da je v krvavem brlogu morilcev. Nel Odtod ni več rešitel! Saj roparji nikogar ne bodo izpustili, ker bi jih ta vendar izdal!

Žopet je stisnila Elen rožni venec, ki ji je bil edina tolažba.

»Križali ga bomo!«

Črna noč je bila. Vihar je tulil v hrastovem gozdu pod vrhom. Bliski so švigali in grom je tresel zidovje. V »Hudičevem gnezdu« so se roparji zbrali v največjo sobo in pili in vpili in peli.

Izprva jim je nosila Acena pivo; ko so se upijani, se je je usmilila Paza in šla za natakario. Acena je še vsa trepetala, tiho snela ključ in zlezla gor k Elen. Gospodična se je bila razveselila. Stisnili sta se na slamo in poslušali; nista se bali božjih bliskov, strašili so ju bogokletni pogovori spodaj.

»Živio Piro! Pijte, pijtel Advokat Piro nam bo vse plačal!« je kričal nekdo spodaj in kozarci so zašklepetali.

»Živio Piro! Ko bo on predsednik republike, bodo viseli vsi farji na vešalih in drevesih. Konec bo papeževe cerkve! Galo bo naš papež!«

»Živio Galo!«

»Ta bo odpravil deset zapovedi; v Mehiki ne bo greha več. Pili, kradli, morili in kleli bomo — to bodo čednosti. Galo nam bo pa dajal brezplačne potne listke v nebesa!«

Nesramni roparji so se zakrohotali in vpili »živio«.

»Kaj pa naš poglavar?«

Vse je utihnilo, oglasil se je Coro:

»Naš poglavar je blizu. Spodaj v Suči bo imelo te dni društvo »Dol s Kristusom« sejo. Ima posebne vzroke, da ga ni k nam.«

»Pravi jo, da tista Elen —«

»Molči, če jaz govorim!« je zagrmel Coro. »Naš poglavar je iz odlične družine, je izobražen gospod. Ima zveze z najimenitnejšimi ljudmi v državi. Zato je kakor nalašč za poglavarja našega. Obnovimo mu prisego! Živio naš poglavar!«

»Živio! Živio!« so vpili. Vmes je zagrmelo, da se je vse poslopje streslo. Tedaj je vstopil Robo in vihar je zaloputnil vrata za njim. Molili so mu kupice, Robo pa se je usedel in dež je kar curljal od njega; poleg sebe je položil bodalo, ki je bilo še krvavo. Ko se je napil, je vse utihnilo; grbavi Robo je pripovedoval. Zgoraj na podstrešju je poslušalo štiri ženskih ušes. »Vrag naj me vzame! Ne bi bil verjel, da me bo oni far tako ganil. Skoraj bi bil patra Jožefa pustil, da zbeži.«

»Oho-ho! Ho-ho!« so se oglasili roparji.

»Proklet, če sem strahopetec! Toda takega duhovnika zaklati — zato je treba biti vsaj pijan.«

»Kaj tebi mar! Piro je tako zapovedal, na njegov račun si ga zaklal!«

»Sem ga! Poglejte kri na bodalu! Ampak kar v grlu me je dušilo, ko mi je pravil o moji materi, ki jo je poznal, in ko me je nazadnje še objel, blagoslovil in mi odpustil, da ga koljem. Proketo, skoraj sem imel solze!«

»Kaj si potem storil z njim?«

(Dalje bo sledilo.)

(Urejuje France Modrinjak, bogoslovec, Maribor.)

1. Šaljivke.

(Jožef Novak, Banovci.)

V katerem sadu je uš, pa ga ljudje vendar radi jedo? — Katerih živali imena lahko zapišeš s polovico črke? — Ga ni v dnevu, ga ni v tednu in če ga iščeš v šestih mesecih, ga tudi ne najdeš; kdo je to? — Katera domača žival postane takoj divja, če ji dodaš eno črko? — Kdo išče, česar nihče ni izgubil? — Kedaj človek pod vodo ne utone? — Pri katerem narodu jedo žive mačke?

2. Zapoved.

(Franc Lesjak, Sv. Jurij ob Taboru.)

Lnčzo fcinšrřz zloajnřřz mřmřg řřkřřř řřřř! — Ključ: A—B—C.

3. Dve posetnici.

(Miha Kamplet, Sladka gora.)

(J. P., Pohorje — Sv. Barbara v H.)

KARL JURICEK

CVEN.

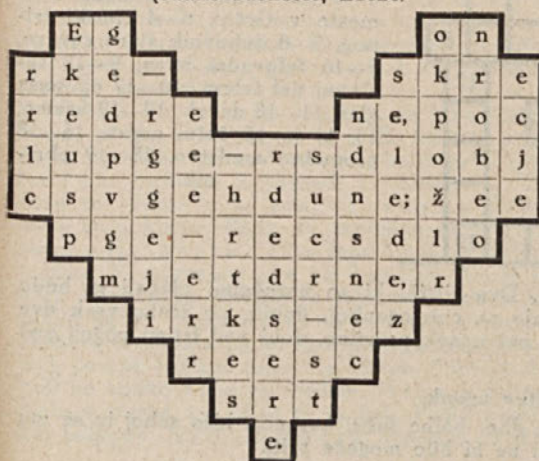
DANIEL DRAGEŠ

VINKOVCI.

Kaj sta moža po poklicu?

4. Srce.

(Franc Mohorič, Breze.)

5. Križanica.

(Anton Slodnjak, Sv. Lovrenc v Sl. g.)

a	č
č	d d d e g i i l
m	m
n	n
n n o o r s š š t	
v	v

Razvrsti črke tako, da dobiš štiri slovenske revije.

6. Zastavica.

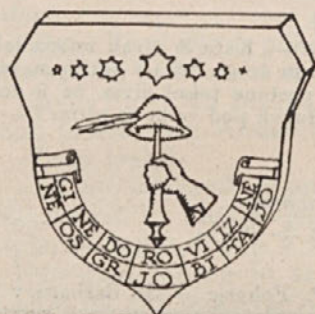
(Franc Bohanec, Maribor.)

Odkod je žalost in bridkost,
odkod veselje in radost?
Kdo ohranjuje vse, kar je,
beseda prva ti pové.
Če drugega pri vozu ni,
naprej se ne pomakne ti.
Beseda tretja, kakšen strah!
Pred njo se skriva zajec plah
in kar je v gozdu, vse hiti,
da kruti smrti ubeži.
Če prvo dvojje že spoznaš
in k temu tretje še dodaš,

dobiš mladeniča, ki vnet
za božjo čast, ostavi svet,
v samoto tiho se poda,
do kod ne sega hrup sveta.
Tam moli, dela dan na dan,
pripravlja se na novi stan,
Po dóbi kratkih petih let
odide zopet ven med svet,
med narod svoj, da ga uči,
kakó naj dela in živi,
da bo v življenju srečen zdaj
in onstran groba vekomaj.

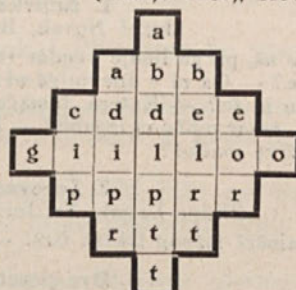
7. Grb.

(Jaka Smuk, Maribor.)

8. Demant.

(Franjo Uršej, Slovenjgradec.)

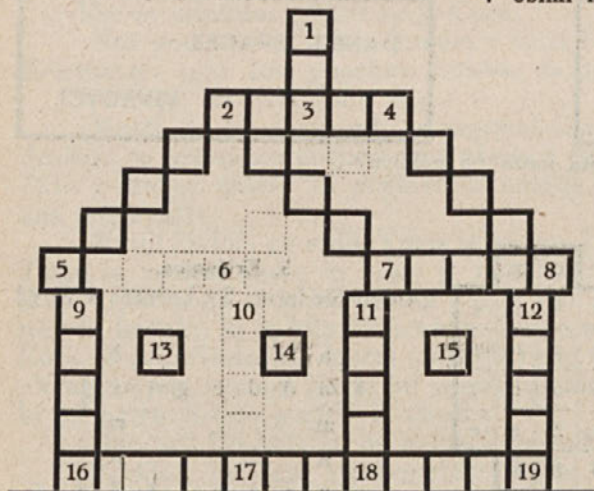

soglasnik,
število,
zrakoplovec,
— — — —
mesto v Srbiji,
vladar,
soglasnik.

V obliki križa bereš dvakrat glavno mesto.

9. Križanka.

(V. F.)

Besede pomenijo: 1—3 morska žival, 2—4 krstno ime, 2—7 mesec, 4—8 del roke, 5—2 dan, 5—6 mesto v Grčiji, 6—4 rimski trinog, 7—8 duhovnik stare zaveze, 9—16 telovadni izraz, 9—12 sestavni del telesa, 10—17 oponaša glas, 11—18 deček, 12—19 brema, 13, 14 in 15 čutni organ, 16—18 prometno sredstvo, 18—19 obrtnik.

Rešitve pošljite do 15. marca. Dva tistih, ki so naročnino plačali in bodo rešili vse uganke pravilno (šaljivke veljajo za eno uganke), dobita po žrebu vsak dve knjigi; eden tistih pa, ki bodo rešili vsaj pet uganek pravilno, dobi pod istimi pogoji eno knjigo.

Rešitev uganek.

Šaljivke: Izgubljen čas; ogledalo; dno; bolhe (uši); ker nosi hišo seboj in se mu domov ne mudi; ker vedno klepetajo, jih ne bi bilo mogoče briti.

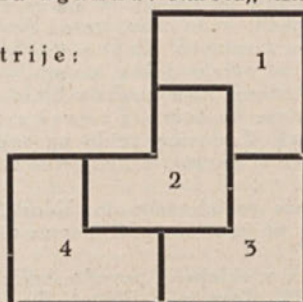
Zlogovnica: Ako po navodilu dodaš črko t in združiš pravilno zloge, dobiš sledeče besede: Veter, Anton, pater, Metod, oltar, petek, meter, žetev, motor, vitez, Peter, citre.

Dve posetnici: Ugankarica v »Našem domu«; izkušena šivilja.

Besedna uganka: Nove besede so: Nos, Ana, šilo, dlan, obok, mrak. »Naš dom.«

Dopolnilna uganka: Naročaj, čitaj in širi »Naš dom!«

Iz geometrije:

Dve zastavi: Kri—žar,
Križ; slovo, slovo.

Črkovnica: Besede so: K, kri, brana, Italija, kraljevič, zemljemec, veleposestnik, Kraljestvo božje, Kraljevina SHS, strokovnjak, glasbenik, kozolec, Božič, oje, e. — »Kraljestvo božje.«

Ugankar kramlja.

Vsem od Sv. Lovrenca v Slov. gor.: Ali res rešujete vsi skupaj? Že prav! Le vsak(a) se naj podpiše točno in razločno, ker rešitev brez podpisa v bodoče ne bom upošteval. Še nekaj prav na uho! Če že rešujete skupaj, še pošljite skupaj, da si nekaj znamk prihranite, samo vsak(a) mora napisati rešitve na poseben list. Miha Kamplet, Hvala za uganke, samo potrpi! Matilda Bark. Ko sestavljaš uganke, pazi, da pride kaj popolnoma novega iz Tvojih rok. Poskusi še! Anton Plohl. Pregovori mi ugajajo in pridejo. Alojzij Brinovec. Take uganke, kot je Tvoja, je treba lepo s tušem narisati. To v bodoče upoštevaj in še pošlji. Josipina Mastnak. Hvala za pozdrav! Ivan Verbič. Ena posetnica dobra. Ivan Trobej pozdravlja vse ugankarje(ice) in jim želi veliko uspeha pri reševanju. — S šaljivkami pa ne bo nič. Kolšek Franjo. Spomenik pride o priliki. Črtice pa le pošlji čim prej. Urška R—a. Če je prepozno, kot praviš, iti »Svečnice« pet, pa pojdi pet »Velike noči«. Upam, da se ti bolj obnese, kot se je zadnjič komu »Svečnice«. Franc Kramar. Zastavica pride. Jakob Okrešič. Zdi se mi, da si se malo zaletel, ko trdiš, da Tvojih ugank nisem niti pregledal. Preveč trdiš! Da pa boš na jasnem, vedi: Uganka, ki jo priobčim, mora biti po obliki in vsebini nova. Starih stvari ni treba premlevati. Sicer pa še jaz marsikaj spregledam in tudi dokaj starih obrabljenih priobčim. Tako bo tudi Tvoj »Spomenik«, ki si ga sedaj poslal o priliki prišel na svetlo. Napake bi rad vedel?! Zastavice morajo biti v verzih, a Tvoje še proza niso. Uganke so dobre, če so vse besede, ki pridejo pri njih v poštev, samostalniki v prvem sklonu ednine. In pri Tvojih? Sodi sam! Živel! Tončka iz Poljčan. Kako je to, da pošiljaš rešitve ugank za izobraževalno društvo in ne za sebe? Ali sama nisi naročena na »Naš dom«? V Koromandiji pa nisem dobil le krapov in svinjske glave, ampak še marsikaj drugega. Škoda, da nisi bila zraven, bi tudi ti kaj dobila! Lovec Franc. Ali si se zahvalil sestrji za pomoč? Helena Rednak. Če je le pri hiši list, že lahko pošiljaš rešitve ugank. Jožef Šalamun. V koš ni šlo, a zelo malo si rešil. Ali boš prihodnjič več? Lojzika Slanič. Ali se ne bi potrudila ter sestavila kaj boljšega?! Smem upati? Z opekami ne bo nič. Jožef Novak. Castitam k nagradi v »Slovincu«. Zalika Kuplen. Vaja naredi mojstra! Zato se vežbaj in še pošlji. Terezija Erhartič prav lepo pozdravlja Anico Poštrak in ji kliče: »Pridi, da zapojeve tisto: »Prišla že je pepelnica, spet ostala sem samica.«« Hriberski. Prav lepa hvala za laskave besede o »Našem domu«. Uganke išči v listu. Trnjeva roža iz Jerihe. Vesel sem nad uspehom pri petju. Le tako naprej! Uganke pa študiraj in šele tedaj pošlji. Hočevnar Josip. Hvala za poslano. O priliki pride. Jožef Petrovič želi vsem Jožekom in Pepcam srečen in vesel god; Joškotu iz Banata pa še skorajšnjega zdravja. — Ne sestavljaš samo ti ugank, zato potrpi, če vse poslane takoj ne izidejo. Fürst Antonija. Pošlji kaj lastnega in novega tudi po obliki, ne le po vsebini. Marija Praprotnik. Mreža je dobra. Dolinski. Malo si poslal, pa še to ni za tisk. Pošlji zopet. Ivan Stručnik. Ne bo nič. Pošlji kaj boljšega. Rudolf Košar. Uganka, ki si jo poslal, je bila že objavljena v drugih

listih, zato je jaz ne morem priobčiti. Poskusi pa se še z ugankami in pošlji. Hvala za pozdrave. Barika Moravec. Ali si užaljena? Kristina Mačkošek se zahvaljuje Eli Cencelj za pozdrave in jo prosi, da se ji o priliki osebno predstavi. Karl Korošek. Pošetnica dobra. Slavko Žličar. Le potrpi. Kar je dobrega, vse pride. Micika Fistrovič se zahvaljuje Treziki Škrget-ovi za pozdrave in pravi, da pride na obisk, ko bo bolj toplo in lepša pot. — Kje pa so zadnjič Tvoje rešitve ostale, ne vem. V moje roke niso prišle. Gotovo je to zakrivil tretji, ki ima s pošto opraviti. Oprosti mu, ker ima veliko dela, da včasih niti ne ve, če se ga še glava drži ali ne. Adolf Moškon. Pri ugankah si se potrudil, a še niso zrele. Poskusi še. Anica Postrak. »Gospod Matija« se zahvaljuje za pozdrave. Kristina Sečnik in Mila Daneš. S posetnicami ne bo slo, pač pa so ostale dobre in kmalu izidejo. Janez Bohanec in Zefika Kos. Menda od začudenja nista padla v blato, ki ga je baje pri vas veliko. Če pa sta, pa še padita v vodo in vse bo dobro. Trezika, Rožički vrh. »Pretvornica« dobra. Terezinka Blaguš. Zastavica pride na svetlo o priliki. — Terezinka vrača Bariki Moravec pozdrave z obrestmi. Trezika Ketiš. Pošlji kaj svojega.

Nagrajeni na nek način javite, če ste prejeli nagrado. Kdor želi imeti pismen odgovor, naj priloži znamko. Vse sotrudnike pa prosim potrpljenja; ni namreč mogoče vsega takoj priobčiti, toliko snovi se nabere.

Kako so reševali naši ugankarji? (Številke v oklepajih povedo, koliko ugank je posameznik rešil pravilno.) Ivan Bejek, Maribor (8); Terezinka Blaguš, Sv. Jurij ob ščav. (8); Katarina Čeh, Krčevina pri Mariboru (7); M. Paluc, Bregova (8); Jože Lasbacher, Stavenski vrh — Ivanjci (8); Janez Bohanec in Zefika Kos, Dobrava — Križevci pri Ljutomeru (8); Matija Močilnik, Prevalje (8); Kristina Sečnik in Mila Daneš, Maribor (6); Anica Postrak, Lahonci — Sv. Tomaž pri Ormožu (7); Sv. Lovrenc v Slov. gor.: Tončka Čuš (8), Micika Majerič (8), Franc Zelenko (8); Šandor Koloman, Krog — Murska Sobota (8); Adolf Moškon, Rajhenburg (5); Triperesna deteljica, Slatina Radenci (8); Micika Fistrovič, Plešivica (8); Minka Bitanc, Senovo (8); Slavko Žličar, Ponikva (5); Karl Korošek, Vrhole — Laporje (5); Kristina Mačkošek, Sv. Jedert nad Laškimi (8); Karolina Sotošek, Rajhenburg (8); Rudolf Košar, Mele — Slatina Radenci (8); Jože Pirtovšek, Dravograd (3); Alojz Bezjak, Rotman — Juršinci (8); Ivan Kos, Ljubnica — Vitanje (2); Frida Praprotnik, Velika Nedelja (8); Ivan Strunčnik, Ribnica na Pohorju (3); Murko Marija, Maribor (8); Ciril Babšek, Poljačane (2); Micika Pestiček, Štrihovec — Št. Ilj v Slov. gor. (1); Francka, Sp. Krapje (8); Jožef Remic, Šostanj (2); Micika Nunčič, Šmarje pri Jelšah (2); Karl Romih, Sv. Rupert — Sv. Jurij ob juž. žel. (3); Marija Praprotnik, Vuzenica (4); Jurij Vrečko, Celje (5); Franc Samec, Lepovec (7); Trnjeva roža iz Jerihe (7); Antonija Fürst, Rečica (2); Barika Moravec, Velika Nedelja (8); Alojz Mernik, Sv. Kunigunda na Pohorju (4); N. N., Juršinci (6); Jožef Petrovič, Pohorje — Sv. Barbara v H. (4); Ivan Zorec, Orehova vas (7); Josip Hočevar, Grosuplje (5); Hriberski (3); Marijan Veble, Maribor (6); Tera, Vel. Nedelja (7); Zalika Kuplen (3); Jožef Novak, Banovci (7); Lojzika Slanič, Sv. Barbara v Slov. gor. (4); Franc Čagran, Križevci pri Ljutomeru (7); Jožef Šalamun, Bodkovci — Juršinci (1); Lovro Zgonc, Maribor (5); Milica Plohl, Cirkovci (2); Jug Franjo, Studenci pri Mariboru (5); Francka Senica, Bukovska vas — Meža (4); Franc Vajncrcl, Čepelje — Vransko (7); Helena Rednak, Št. Janž na Vinski gori (4); Lovec Franc, Senčak (8); Tončka iz Poljčan (6); Anton Slodnjak, Sv. Lovrenc v Slov. gor. (8); Jakob Šešerko, Ženik (5); Urška R—a (7); Ivan Rojht, Sv. Lovrenc v Slov. gor. (8); Antonija Golavšek, Vel. Pirešica (1); Marija Žilnik, Orlavas — Braslovče (3); Ivan Trobej, Pameče (4); Ivan Verbič, Prešerje pri Ljubljani (4); Marija Zdolšek, Ljubčna (7); Trezika Podhostnik, Sv. Lovrenc v Slov. gor. (7); Jospina Mastnak, Ljubčna (7); Franjo Bombek, Belski vrh — Sv. Barbara v Halozah (1); č. g. Franc Lovrenko, Samošani (5); Franc Sodja, Jereka — Boh. Bistrica (5); Jožef Mlakar, Črešnjica — Bohinj (7); Anton Kušer, Ljubnica (8); Jožef Potočnik, Paka — Vitanje (8); Tilka Mohorko, Ptujška gora (3); Saganin Alojz, Zlatoliče — Št. Janž na D. p. (2); Micika Teichmeister, Proseniško (5); Ludovik Bergant, Sv. Lenart nad škofjo Loko (7); Drago Uranker, Maribor (4); Marija Šosterič, Juršinci (8); Anica Žugman, Vukovje — Šmarje ob Pes. (1); Micika Pilaj, Murski Zasadi (7); — Nagrado so dobili: Ivan Bejek, Maribor; Matija Močilnik, Prevalje; Jospina Mastnak, Ljubčna št. 39 — Celje.

Mladenič ne sme nobenega nauka zamuditi, ker ne ve, kam še danes ali jutri pride.

(Slomšek mladeničem in mladenkam.)

Pepca 10, Marko Ivan 16, Kocmur Francka 20, Okorn Franc 12, Confidenti Zoika 20, Granfola Ivan 20, Solske sestre 20.50. **Italija:** Ignacij Pisk in Leopold Hvala 20 lir. **Vurberg pri Ptuj:** Vabič Štefan 12, Ornik Marko 6, Orešec Simon 3, Mihelič Kunigunda 12, Krepek Franc 12, Vuzem Jožef 6, Ramuta Janez 12, Zelenko Jožef 12, Lovrenčič Franc 12, Kraner Janez 12, Cvetko Marija 12, Zelenik Jožefa 20, Živko Andrej 6, Fras Štefanija 6, Rojko Franjo 6, Kurboš Antonija 12, Zelenik Alojz 6, Tepeh Ignac 3, Krepek Andrej 12, Minih Marija 12, Krajnc Jože 6, Gosp. izobr. društvo 24, Veršič Martin 3, Kukar Jožef 12, **Vitanje:** Slapernik Marija 12, Krajnc Rudolf 12, Mohorič Franc 20, Kotnik Anton 6, Krajnc Marko 12, Rotovnik Anton 6, Nonar Marko 3, Plankl Jožef 12, Čečko Anton 3, Friškovec Hinko 12, Jeseničnik Matevž 6, Stevičnik Marija 3, Vester Matilda 12, Hrutil Fr. 12, Kotnik Rozika 20, Štern Florjan 12, Višner Karl 10.50, Vodovnik Terezija 3, Slatinček Ivan 18, Iršič Anton 3, Korošec Vincenc 12, Kotnik Franc 6, Kušer Anton 20, Grobelnik Jurij (6). **Sv. Urban pri Ptuj:** Arnuš Marija 12, Kuhar Franc 6, Cvetko Alojz 6, Fras Anton 15, Šneberger Viktor 6, Kramberger Franc 6, Markež Ivan 6, Kramberger Alojz 12, Murko Marija 12, Rojko Ivan 3, Gosp. bralno društvo 20, Arnuš Anton 12, Ogrizek Franc 12. **Štore:** Gajšek Franc 3, Gradišnik Anton 12, Rozman Anton 12, Zupane Ferdo 12, Dragar Mihael 12, Šuhel Štefan 12, Kos Florjan 30, Rebov Martin 12, Pinter Blaž 12, Peperko Marija 12, Klínar Francka 12, Zafošnik Štefan 12, Suhel Jožef 12, Kresnik Karl 6, Ratej Juro 12, Tofant Janez 12. **Šmarje pri Jelšah:** Pilko Mihael 6, Kaplanija 48, Pevec Franc 6, Dečman Ferdo 12, Romih Cecilija 6, Marš Franc 6, Pučko Lizika 12, Hrovat Marija 12, Pelko Henrik 5, Nunčič Marija 20, Kumberger Rudolf 12, Šilec Leopold 12, Kamplet Miha 20, Lorgor Franc 12, Robič Anton 3, Lah Marija 6. **Središče ob Dravi:** Kramberger Alojzija 12, Savora Ivan 12, Brumen Vincenc 9, Kikl Franc 6, Borko Trezika 12, Lovrec Minka 20, Vaupotič Katica 10, Kunst Marija 12, Kopinc Franc 3, Kramberger Jakob 3, Lukman Anton 6, Orliški krožek 20, Rausl Franc 12, Rausl Jakob 12, Slivnica pri Mariboru: Cojhter Franc 12, Greifoner Franc 12, Kobale Štefan 12, Ledinek Janez 6, Kumrič Franc 12, Ledinek Maks 12, Rečnik Andrej 6, Žigert Janez 12, Kolman Janez 12, Škobot Julka 3, Pungartnik Jožef 12, Kolman Anton 12, Grošl Anton 6. **Selnica ob Dravi:** Golob Karolina 20, Kure Zvonko 12, Lorbek Franc 12, Muster Janez 6, Gutmacher Anton 3, Lorbek Verona 12, Baronik Adela 20, Mirček Marija 20, Pupaher Al. 6, Birnstingl Liza 12, Trunkel Matija 12, Kaube Jakob 4, Podkrižnik Julijana 12, Kaiser Ivan 12, Žunko Martin 6, Stupan Mihael 12. **Podplat:** Ogrinc Franc 12, Murko Franc 12, Tadini Ignac 12, Gobec Franjo 12, Svetelšek Janez 6, Sekirnik Marija 12, Lovrenčar Marko 12, Jagodič Franja 6, Mejavšek Vincenc 12, Ogrizek Berta 12, Kampus Ignac 6, Tadini Neža 3, Čebular Alojz 6, Užmah Joško 6, Orač Ana 12, Vodušek Franc 12, Fais Franc 6. **Ormož:** Stager Anton 6, Cimerlajt Karol 12, Pirš Alojz 12, Vaupotič Lojzka 20, Munda Franc 12, Kuster Matjaž 12, Keček Andrej 12, Šostarič Franc 12, Božič Francka 6, Lehšan Ciril 12, Srabotič Gustek 3, Janežič Anton 12, Lah Jožef 12, Polanec Andrej 12, Kosec Tomaž 3, Munda Martin 12, Vaupotič Jožef 12, Kociper Anton 6, Erhartič Terezija 12. **Mozirje:** Ježovnik Franc 41, Wajd Anton 15, Korenjak Franc 12, Es Franc 12, Pečnik Jože 12, Kotnik Franja 12, Rižnar Franc 12, Vodovnik Marjeta 6, Bačovnik Alojz 6, Hriberšek Franc 12, Podsedensek Gašpar 12, Turk Matija 12, Vršič Srečko 12, Mikek Valentin 12, Segoničnik Mihael 6, Slemenšek Maks 12, Gregorc Pavel 12, Acman Anton 12, Pečnik Alojzija 12. **Sv. Marjeta ob Pesnici:** Zavernik Ivan 6, Ilesič Franc 6, Vrabl Anton 12, Vombek Alojz 12, Faraz Amalija 12, Marko Anton 12, Stožer Anton 12, Fekonja Janez 7.50, Fekonja Janez 3, Uhl Franc 12, Škamlec Pavel 15, Lah Ludvik 6, Žugman Ivan 6, Francež Jernej 12. **Makole:** Esih Karol 12, Znidar Franc 12, Bračko Pepca 6, Novak Matilda 6, Šoster Josip 12, Kobrič Florjan 12, Znidarko Marija 6, Jančič Roza 12, Taks Valentin 6, Gajšek Jernej 12, Senecič Micika 12, Črnoga Lizika 12, Babšek Franc 3, Paj Katarina 6, Krizan Jakob 12, Zanič Rok 6, Jernejšek Jože 12, Lončarič Janez 6, Hajšek Vinko 6. **Laško:** Lapornik Franc 12, Krajnc Jožef 12, Zorko Rozalija 16, Zdove Marica 6, Jakopič Alojz 6, Dornik Marija 6, Kosi Jakob 24, Seme Franciška 12, Dornik Marija 12, Zupanc Miha 12, Klezin Ivan 3, Repše Ivan 12, Kačič Franc 12, Klopčič Marija 12, Turnšek Alojz 3, Kolšek Jožef 12. **Zg. Sv. Kungota:** Valher Henrik 12, Tepeh Anton 12, Brus Marija 12, Tepeh Anton 12, Pristovnik Alojz 12, Vidmar Anton 12, Flacher Marija 12, Gambe Jurij 15.50, Skodič Janez 12, Hlade Elizabeta 20, Koler Franc 3, Šertling Josip 20, Seneker Pij 3, Plakus Pavla 15, Klanfar Franc 6, Hlade Ivan 20.50. **Konjice:** Jevsenak Ignac 12, Šarlah Jože 12, Drozg Marko 12, Čokl Jožef 12, Juhart Katarina 12, Skrbinšek Jožef 12, Adamič Jožef 12, Gorenjak Ignac 12, Lebič Jurij 12, Muc Roza 12, Janžič Marija 10, Petelinek Jožef 6, Podgoršek Tončka 12, Furman Marija 12. **Juršinci:** Piklar Marija 6, Erhartič Franc 12, Šegula Franciška 12, Fekonja Janez 12, Čeh Jakob 6, Vnuk Franc 12, Lubša Neža 12, Čuš Anton 12, Vojsk Ana 6, Krajnc Alojz 12, Tikvič Pavlina 12, Horvat Neža 12, Podhostnik Trezika 12, Horvat Anton 3, Kovacec Marija 12.

Prvih številčk ni več. Kdor lista ne misli plačati, ga vljudno prosimo, naj nam številke ne poškodovane vrne. Od marca naprej si ga še lahko naročite za 10 Din (ozir. 17 Din).

Urednikova pošta. Visočnik Radovan: »Gnojvoža« in »stelaraja« sta prav dobri in ju bomo objavili. Le to nam sporočite, če ste o tem tudi že kaj čitali. S. povestjo je bolj kriz. Mi smo za letos preskrbljeni, vprašali bomo druge naše liste; a ne verjamemo, da bo kaj. Le oglasite se še! — Joško iz Banata pozdravlja iz vojne bolnice vse naročnike! Bil je v Mariboru, zdaj je v Ljubljani. — Tončka iz Poljčan: Imena vseh bodo natisnjena! Le potrpijo naj! — Jozefa Zavec: Kakor Tončki iz Poljčan, tako se tudi Vam srčno zahvalujemo za trud; za obe smo slišali, koliko sta se žrtvovali, čeprav nam o tem nič nista pisali. — Dekle s Hajdine: Kaj tako molčite? — Fr. Kolšek, Sv. Andraž pri Velenju: Bi še bilo! Le pisati morate v obliki pesmi, krajšati in opiliti, da bo vse iz srca teklo. — Dobovčan: Imate dar, le verzi niso čisti. Vaše pesmi namreč ne smatram kot ljudsko pesnitev, pri kateri zatismo oči za vse pomanjkljivosti. Zato bi si želel še kaj, da si lahko ustvarim pravilno sodbo. Dobovski opis le pošljite: živega, mnogoličnega! — Franc Jug: Precej Vaših reči je prav dobrih, prišle bi že bile na vrsto — toda črkostavec se mora ustrašiti drobne in stlačene pisave. Moral bi vse še enkrat prepisati. Najrajši imam kratke, jedrnat in razločno pisane prispevke. — Julka Zakonjšek: Dobro; ali prosim: še kaj boljšega! Kajne da? Zelo bom vesel. — Mat. Kikec, Pristava — Ljutomer: Zdi se nam, da si je to nalogo nadel »Slov. Gospodar«, da objavlja zakone. Vseh zakonov se ne more objaviti; zato imamo Uradni list. Skušali bomo Vam ustreči, če se list dovolj razširi tudi med fante. — Borislav: Srčno pozdravljeni med nami! — Konjice: Pesem h kmetški hiši — o priliki! — J. Kr. Prekmurje: Črtice prav čedne. Pridejo na vrsto Prekmurske zgodbe nas zanimajo. — Kozje, Miha Grzina: Odgovor dobite. — Korošec Josip: Vedre pesmi mnogo boljše od žalostnih. Nekaj pride! Na svidenje!

Dopisi, ki so prišli po 19., niso več mogli priti za to številko v pošte.

Držali se bomo obljube: če bo 10.000 naročnikov, bo N. d. izhajal vsak mesec na 32 straneh. Zato je treba še 3000 novih. Če jih ne bo, bodo prve tri in zadnje 3 številke v letu na 32 straneh, ostale pa na 16 straneh.

Koledar Srca Jezusovega 1928 za Prekmurce v domačem narečju. Naročite ga lahko pri vlč. g. Kleklu v Črensovcih v Prekmurju. Velja 8 Din in je prav lep in zanimiv.

Zdravilišče Rogaška Slatina

Najlepše in najbolj moderno urejeno zdravilišče kraljevine SHS.

Svetovnoznani zdravilni vrelci:
„TEMPEL“ „STYRIA“ „DONAT“

 Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih
bolezni, bolezni srca, ledvic in jeter.

Sezona: MAJ — SEPTEMBER.

Cene zmerne. — V pred- in posezoni znaten popust.
Koncertira vojaška godba. — Radio. — Največja udobnost. — Prometne zveze ugodne. — Zahtevajte prospekte!

Ravnateljstvo zdravilišča Rogaška Slatina

Izdaja za Prosvetno zvezo v Mariboru dr. Josip Hohnjec. — Urejuje prof. dr. Fran Sušnik.
Predstavnik Tiskarne sv. Cirila v Mariboru: Albin Hrovatin. — Vsi v Mariboru.